

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetijske Zveze
z mesečno prilogo „Občinska uprava“.

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 12 Din. za pol leta.
Za inozemstvo 26 Din. za pol leta.
Posamezne številke se prodajajo po 1 Din.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Zbor zaupnikov SLS

ki bo v smislu poslovnika stranke določil kandidate za prihodnje skupščinske volitve, se bo vršil v ponedeljek, dne 5. februarja ob pol 11. uri dopoldne v Ljubljani v veliki dvorani hotela Union s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelnika SLS dr. A. Korošca.

2. Zahteve slovenskega ljudstva: govori poslanec Sušnik.

3. Določitev kandidatov za vse volilne okraje Slovenije.

4. Slučajnosti.

Gg. zaupnike opozarjamo, da bo vabilo služilo za legitimacijo. Zato naj vsi zaupniki prinesejo vabila seboj.

Vačimo Vas, da se zbora zaupnikov zanesljivo udeležite.

Ljubljana, 26. januarja 1923.

Za načelstvo SLS:

Dr. Korošec s. r., t. č. načelnik.

Dr. Kulovec s. r., t. č. tajnik.

Opomba. Tajništvo SLS je pričelo razpošiljati vsem zaupnikom SLS vabila na zbor zaupnikov. Kdor izmed gg. zaupnikov ne bi do srede 31. t. m. vabila prejel, naj nam nemudoma sporoči, da pogreško pravočasno popravimo.

Tajništvo SLS, Jugoslovanska tiskarna.

Kdo plačuje?

Srbski seljak ni izobražen, ne bere, nima družtev, ne pozna izobraževalnih organizacij in nima nikogar, ki bi se zanj brigal. Zato je slepo orodje v rokah gosposkih strank, ki so se od nekdanje teple med sabo, katere bo molzla kravo, ki ji je bilo ime država, molzla zase, za svoje voditelje in gosposke pristaše. Kar so delali ti gospodje s srbskim ljudstvom med vojno, to je naravnost vnebovpijoče.

Po prevratu so se te navade teh strank samo v toliko spremenile, da se je korito, h kateremu so se rinile, znatno povečalo po velikosti in vsebini. Dočim so prej belgrajski politiki izmoghavali Srbijo, izmoghavajo sedaj prečansko zemljo, to se pravi pokrajino tostran Save in Drine, to-

rej Hrvatsko, Slovenijo, Bosno, Dalmacijo. Izmoghavajo jo gospodarsko in kulturno s tako močjo in hitric, da je gospodarsko in kulturno hiranje in umiranje naše zemlje kar očitno.

Recimo že pri davkih — da naših šol vseh vrst, bolnic, prometnih sredstev itd. niti ne omenjamo.

Finančni minister je podal obračun plačevanja davkov od 1. januarja 1922 do 1. novembra 1922, torej za 10 mesecev lanskega leta. V proračunu je stalo, da bi se moralo v tem času plačati 452 milijonov Din neposrednih davkov. Plačalo se pa je samo 396 milijonov, torej 56 milijonov manj, kot je stalo v proračunu. Kdo ni plačal? Morda Slovenija? Kaj še! Ta je plačala celo 33 milijonov dinarjev več kot ji je bilo predpisanih v proračunu. Morda zapuščena Bosna? Tudi ta je plačala 18 milijonov več, kot je bila njena dolžnost. Morda siromašna Dalmacija? Celu ubogi dalmatinski knet je znosil 6 milijonov dinarjev več, kot je bila po proračunu njegova dolžnost. Torej bi potemtakem morala dobiti država 33 + 18 + 6 milijonov več, kot je stalo v proračunu, dobila pa je 56 milijonov manj, torej je razlika 113 milijonov, ki jih druge pokrajine niso plačale, kakor jim je bilo predpisano v proračunu. In med temi pokrajina zavzemata prvo mesto bogata Vojvodina s 47 milijoni primanjkljaja in Srbija s Črno goro s 45 milijoni.

Na ta način pridemo do zaključka, da je lansko leto za prvih deset mesecev na vsako glavo v Sloveniji prišlo 52 Din 80 par ali 211 kron 20 vin. neposrednega, dočim je prišlo na vsakega prebivalca v Srbiji in Črni gori le 21 Din 90 par ali 87 kron 60 vin.

To pri neposrednih davkih. Kakšno ogromno vsoto plača Slovenija belgrajski porodič šele v posrednih davkih, to si lahko mislimo, ker so posredni davki trošarina, takse, carina itd.) prav znatno višji kot neposredni.

Kako je mogoče tako krvopijstvo in tako oderuško plačanje?

Centralistična ustava je potisnila vele-srbskim strankam vso politično moč v roke — vse odločuje Belgrad, posamezne pokrajine ne pomenijo nič. Nimajo svoje vlade, nimajo svojega deželnege zbora, ki bi

delal postavbe, nimajo svojih financ, pač pa imajo velike župane in druge oblasti, ki so zaupniki belgrajske vlade, od nje odvisni, in samo njej odgovorni. Njihova naloga ni vpoštovati ljudske želje in zahteve, katerih ljudstvo niti nikjer povedati ne more (zakaj pokrajinskih zborov nimamo in jih ne bomo imeli), temveč izvrševati to, kar zahteva Belgrad in nič drugega. Ko bi se našel veliki župan, ki bi si drznil ukreniti večjih drugače, dobi drugi dan plavo polo in hajdi.

Kdaj bo temu bolje?

Nikdar!

Nikdar, ako bodo slovenski in hrvatski volivci tako zaslepljeni, da bodo zopet volili v narodno skupščino stranke, ki so glasovale za centralizem in tako zgradile kanal, po katerem tečejo slovenski milijoni v Belgrad in se ne vrnejo nikdar več. Na Slovenskem je to v prvi vrsti samostojna kmetijska stranka, ki se je udinjala frama-sionskemu velebrstvu samo zato, da zatre katoliško ime na Slovenskem.

Edina rešitev je avtonomija — pa ne taka avtonomija, kot je v vidovdanški ustavi in za katero se navdušujejo samostojnoži, namreč avtonomija, ki mora samokimati, kar Belgrad reče, temveč zakonodajna avtonomija, za katero se je neprestano borila in se bori Slovenska ljudska stranka, avtonomija, v kateri si ljudstvo samo dela postavbe, ki so mu potrebne in za njegove razmere primerne.

Zavedamo se, da bo boj za avtonomijo še hud in morda dolgotrajen — toda vsaka volilna zmaga je nova zmaga v vojski za avtonomijo. Brez avtonomije postane naš narod duševni in gospodarski berač, ki strada, dobiva breme in v pomanjkanju umira. Začetek je že tu po zaslugi samostojne-žev in liberalcev.

V senci bajonetov!

(Dopis kmetijskega posestnika.)

Dohodnina! Ta beseda zveni na uho tlačenegega kmeta in delavca kot nekaj silno zoprnega in težkega. A ni čuda, ako se pomisli, kako nasilno se postopa po nekaterih krajih Slovenije. Pisalo se je o tem že mnogo in pokazalo javnosti, da je to čitanje napram davčnemu režimu popol-

noma opravičeno. A do sedaj so bile take tožbe popolnoma zastoj. Kaj se hoče! Bili smo na to kolikor toliko pripravljeni, ker poznamo centralistične kremplje, ki zna samo izrabljati kmetske žulje. Ker pa je vsake reči enkrat dovolj, se je tudi kmet začel otrsavati in braniti teh krempeljev, ki mu hoče kar živemu sleči kožo raz telesa. Na vso moč dokazuje krivičnost in težo teh davčnih bremen da ni mogoče zmagati, a davčni vijak pa le še bolj pritiska in privaja in preša iz nas krvavo prislužene novce.

Ker torej ljudstvo ne zmora teh ogromnih bremen, je davčna oblast začela eksekutivnim potom iztirjevati dohodnino. Zarubila jim je poleg živine tudi živč, dasi ravno dobro ve, kako malo je kmet pridela v prešlih dveh letih vsled silne suše. Toda centralistični aparat ne pozna usmiljenja.

Januarja meseca letos je dala davčna oblast javno razglasiti, da se bodo zarubljene stvari prodajale potom javne dražbe na določen dan. Poleg eksekutorja in dveh orožnikov je prišlo tudi nekaj mož sosedov iz radovednosti. Ker seveda ni bilo nobenega pravega kupca, se dražba ni mogla vršiti. Davčna oblast je dala v drugič razglasiti prodajo na javni dražbi, a je prišlo še več radovednežev, mogoče okrog 50 mož in fantov; a prišlo je tudi več orožnikov: cela posadka dotične postaje, štirje orožniki. V senci bajonetov bi se imela vršiti dražba kmetijskih žuljev, a tudi sedaj ni bilo nobenega kupca. Ker niso imeli gg. orožniki drugega posla, so začeli popisovati navzoče može in fante ter popraševali, po kaj da so prišli. Može so nekako začudeno odgovarjali, da je to vendar javna dražba, kamor so jih javno povabili. Neka temna slutnja je vladala med občinstvom. Niso prišli na boj, kakor je mogoče domnevalo orožništvo, ampak iz radovednosti in sočutja do ubogih sotrpinov.

Kaj sledi iz tega? Kjer je mrhovina, tam se zbirajo krekarji, pravi pregovor. Kjer se vrši krivica, je nezadovoljstvo, in namesto da bi se nezadovoljstvo popravilo, se dela nasilje, in nasilje rodi odpor.

Koliko milijonov bi vlada lahko prihranila kmetu in sploh državljanom, ako bi pametno gospodarila. Samo par slučajev, kako po nepotrebnem zapravlja naše žulje in večinoma v strankarske svrhe. Milijone se je razmetalo ljudskega denarja samo za razne zabave brezverskega sokola. Koliko milijonov se je zmetalo za razna slavljal. Koliko milijonov bo potrošila sedanja radikalna vlada za prihodnje volitve, to seveda bo našim očem prikrito. In ali mislite, da razmetavajo svoj denar? Z našimi žulji spletajo bič, da bodo bičali nas še za naprej prav po zgledu izraelskega kralja Roama, ki je rekel: moj oče vam je težak jarem naložil, jaz pa bom k vašemu jarmu priložil; moj oče vas je z bičem, tepel, a jaz vas bom s škorpionji. V resnici se bo tako tudi godilo, ako za naprej zmagajo zopet sami klečeplazniki.

Dragi slovenski sotrpin in sploh vsi, ki ne marate biti bičani s škorpionji za naprej, zganite se! Sedaj je čas, ko se bodo vršile volitve v narodno skupščino, da zadamo občuten udarec našemu sovragu, ki

nas prodaja belgrajskim mogotcem. Saj vam je vsem, ki pošteno čutite in ste avtonomističnega duha, znano, da vse naše gorje izbaja od tod, ker imamo v svoji središnji judaizem, ki nas prodajajo za judaizem groše belgrajskemu molohu ter služijo službo izdajice Efiijalta. Kdo so Efiijalti, vam je dobro znano.

Torej vsi v boj, da rešimo slovenski narod pred potopom, vsi do zadnjega moža dne 18. marca. Ne gre samo za obstoj posameznika, ampak za obstoj celega slovenskega naroda. Ako zmagamo, bomo imeli upanje, da bomo kdaj postali na lastnih tleh sami svoji gospodarji, ako zmagajo judaizem, bo naš narod in naše pravice zginile polagoma s površja zemlje.

Povodenj.

Prihodnji mesec se bo vtila povodenj časopisja v naše domove. Vse stranke, med njimi v prvi vrsti tiste, ki so prodale slovenskega kmeta, delavca in obrtnika krvopiju centralizmu, bodo skušale deloma od liberalnih bank deloma od vlade plačanega tiska fronto našega ljudstva razbiti. Zakaj ni ga hujšega nasprotnika kot enotne in strnjene vrste, in nikjer ni zmagala lažja kot nad raztrgano in razkosano armado. Zato bodo poskusili kapitalisti in radikalni velesrbi vse, da razbijejo slovenstvo, njegovo odporno moč. Zakaj le potem bo mogoče mirno slovenskega kmeta in delavca še nadalje izsesavati.

Povodenj tiska naj razkroji našo enotno avtonomistično fronto. Milijoni so za ta tisk na razpolago.

Kateri listi so to?

»Domovina«. Izdaja jo dr. Žerjav preje z vladnim denarjem, sedaj jo plačujejo liberalne banke. Najzagrizenejša zagovornica centralizma, ki ga je dr. Žerjav najbolj uveljavljal v Sloveniji. Skrajno svobodomiselnost in brezverska. Razpošiljajo jo velike množine po deželi, da bi z njo zaslepili volilce, ki naj bi zopet volili najhujše centraliste in si tako sami spletki bič, ki nas tepe.

»Kmetijski list«, glasilo samostojnežev, ki so v zbornici sramotili naše poslance, ko so se borili za naše vojake. Pred volitvami so agitirali za avtonomijo — po volitvah so glasovali za centralizem, ki je spravil slovenskega kmeta na rob propada. Glasovali so za milijarde vojnih kreditov in s tem pomagali

upropastiti naš ugled na zunaj, naš denar in našega kmeta. Pod vlado mesarja Puclja so davki do nagega slekli naše ljudi in za urejen izvoz živine se je Puclj šele pobrigal, ko so mesarji že vtaknili ves dobiček v žep.

»Jutranje novosti« je dnevnik Pašičeve radikalne stranke, ki hoče narediti iz Slovenije angleško kolonijo: delaj, plačaj, umiraj in molči! Slovenski jezik se prepove, uvede se povsod cirilica, vsa društva se razpuste, univerza se odpravi, vse višje uradništvo tvorijo velesrbi. Beri radikalno »Tribuno«, ki je objavila te načrte. »Jutranje novosti« so Pašičeve limanice za enkrat v slovenskem jeziku, na katere naj se ujamejo slovenski volilci.

»Ljudski dnevnik«. Izdaja ga dr. Susteršič, skrivni pomagač Pašičev. Njegov edini program je »požgati Slovensko ljudsko stranko do tal.« Njemu je vseeno, komu trenutno pride to v prid, njemu je vseeno, če si centralizem 18. marca pripori zadnjo in končno zmago nad izmoganim ljudstvom, glavno je, da pade SLS, edini neomajen stebel slovenstva in edina zlata in kadila nedostopna zagovornica pravic slovenskega ljudstva.

Kaj bomo s povodnjo teh listov, ki hočejo utopiti našo pamet in razsodnost, ki nam pripravljajo po viharju še orkan?

Može, vrzite centralistične apostole iz hiše. Ali naj se hodijo še norčevati v vaše domove iz propadanja in hiranja vašega gospodarstva radi centralizma.

Fantje, spomnite se mesecev v garnizijah in samostojnih obiskov!

Žene, dekleta, ne trpite zapeljivcev v svojih hišah, pa naj pridejo odkoder hočejo, pa naj jih priporoča kdorkoli.

Ko pride centralistični in celo brezverski apostol v vašo hišo, pokažite mu vrata. Napišite na ovoj: Nazaj! Ne sprejmem! in oddajte zopet pismonoši.

Bodite zvesti samim sebi!

Treznim in pijanim za predpust.

Alkohol in javna pravnost.

D. Bonne pravi, da so mu tekom 15 letne skušnje iz življenja vse nezakonske porodnice kot vzrok padca navedle uživanje alkoholnih pijač. Tudi pri nas ne bo dosti drugače nego v severni Nemčiji. In pri moških se razne statistike v spolnem okuženju vjemajo v tem, da se je to v nadpolovični do dvetretjinski večini slučajev pridobilo v alkoholiziranem stanju... V kakem razmerju je alkohol do zločinov proti pravnosti, razvidilo najboljše iz obširne statistike prof. Baera v Berlinu, ki je leta 1875 in 1876 v 12 jetnišnicah in kaznilnicah v Nemčiji vršil poizvedbe. Od posilstev in spolnih zločinov se jih je izvršilo 60% pod vplivom alkohola. Od teh je bilo 62% priložnostnih in 38% pivcev iz navede. Od prestopkov proti pravnosti se je izvršilo 77% od alkoholikov in sicer od teh 73% priložnostnih in 27% pivcev iz navede (dr. Fr. Gšstl).

BERSON
GUMENE PETE IN
GUMENE POTPLATE
caneje in trajnije so kakor usnene!
Najbolje varstvo proti viagi i mrazi!

Alkohol in javne nesreče.

Po mnogih čisto zanesljivih preizkavanjih je dognano, da se največ javnih nesreč, zlasti v obratnih podjetjih, zgodi med tednom ravno v ponedeljek. Monakovsky prostovoljno reševalno društvo je n. pr. dognalo za posamezne dneve med tednom za leta 1894—1895 sledeče število ponesrečenj: V ponedeljek 17, v torek 16, sredo 11, četrtek 12, petek 14, sobota 14 odstotkov. Posebej za praznike in nedelje 16%. — Največje število je torej v ponedeljek. In to število je v najtesnejši zvezi po izjavi merodajnih mož s preobilno zavžito pijačo prejšnjo nedeljo, ki vpliva, da so ljudje še drugi dan bolj neprevidni, raztreseni, predrzni, oslavljeni dušno in telesno in od tod toliko nesreč. Pa ne le ponedeljek, ampak tudi nesreče sploh po železnicah, v tovarnah, rudokopih nam priča, da so v tesni

zvezi s preobilno zavžito pijačo. Nekateri trdijo, da je tri petine vseh nesreč posledica pijančevanja.

Alkohol in javna podivjanost.

Pogosto se čita o pobojih s poleni, z nožem; prijatelj potolče prijatelja, brat pobije brata. Kje je temu iskati vzroka? Od sto slučajev jih je prav gotovo devetdeset povzročil alkohol, povzročilo vino, žganje. (Skof Jeglič.) — Dr. Bunge je izračunal, da pride na 100 slučajev zločinov proti javni pravici med trezniki 23, med pijanci 77. Na 100 slučajev upora proti državni oblasti med treznimi 24, med pijanimi 76. Na 100 slučajev težkih in lahkih telesnih poškodb med treznimi 26, med pijanimi 74. Na 100 slučajev uboja med treznimi 37, med pijanimi 63. Na 100 slučajev umora med treznimi 54, med pijanimi 46.

Gospodarski obzornik.

DENAR.

Vrednost tujega denarja.

	22. jan.	25. jan.	29. jan.
Denar	K v	K v	K v
ameriški dolarji (eden)	448 —	436 —	440 —
avstrijske krone (sto)	— 66	— —	— —
čehoslov. krone (ena)	13 20	— —	— —
angleški funti (eden)	2200 —	2040 —	— —
francoski franki (eden)	— —	28 60	— —
italijanske lire (ena)	22 —	20 48	20 90
bolgarski levi (eden)	— —	— —	— —
carski rublji (sto)	— —	— —	— —
nemške marke (sto)	— —	— —	— —
rumunski lei (eden)	— —	— —	— —
švicarski franki (eden)	89 —	— —	— —
poljske marke (sto)	— —	— —	— —
mažarske krone (sto)	— —	— —	— —

g Ponarejeni 100 dinarski bankovci. V Osljeku se je dognalo, da se nahajajo v prometu ponarejeni stari srbski bankovci po 100 Din. Falsifikate se lahko spozna po tem, ker v okroglem čistem polju ni vodenega odtiska.

g O vzrokih padca dinarske vrednosti piše Protičev »Radikal« med drugim: »Naša notranja politika ni dobra. — Ustavno vprašanje, ki ga mnogi napačno imenujejo »srbsko-hrvatski spor«, je še vedno na dnevnem redu in izjava radikalne stranke, da stoji nemajno na stališču vidovdanske ustave, je ta spor le še poostila. V drugi vrsti pa stoji vprašanje naše uprave, ki se brez rešitve ustavnega vprašanja ne da spraviti s sveta. Te nesrečne naše notranje razmere vplivajo jako izdatno na vrednost denarja in ti vplivi so še močnejši kot vnanjopolitični.«

g Češkoslovaška in naš dinar. Z ozirom na govorice, da je češkoslovaško finančno ministrstvo vrglo velike množine dinarjev na trg in s tem povzročilo nagel padec njegove vrednosti, je izjavil češkoslovaški poslanik v Beogradu, da to ne odgovarja resnici. Med tem pa je naš finančni minister Stojadinović navedel dejstva, ki govore ravno nasprotno. Po vsem sodeč je tudi Češkoslovaška pripomogla, da je dinar tako strašno padel.

CENE.

g Cene kožam in usnju. Cene surovim kožam in usnju vsled padca naše valute rapidno skadejo. Surove kože — slabše vrste — se plačujejo po 45 do 50 kron, boljše vrste po 55 do 65 kron, srednje vrste 55 do 60 kron, a

težke vrste 65 do 70 kron. — Na trgu je zelo malo ponudb. Cene usnju so sledeče: Croup 110 do 115 Din, vaches polovice 75 Din, rjave kravje 110 Din, črne kravje 90 Din, rjavi pitling 125 Din, črni pitling 110 do 125 dinarjev, rjava teletina 150 Din, boks črni tuzemski 25 do 30 Din, boks črni inozemski 30 do 50 Din.

Mariborski trg. Na zadnji sejem so prignali 3 konje, dva bika, 129 volov in 213 krav. Skupaj 347 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 23. jan. 1923 so bile sledeče: debeli voli za 1 kg žive teže od 40 do 45, poldebili voli 30 do 37, plemenski voli 24 do 30, biki za klanje 24 do 30, klavne krave (debele) 30 do 34, plemenske krave 18 do 28, krave za klobasarje 18 do 22, molzne krave 20 do 28, breje krave 20 do 28, mlada živina 24 do 34 kron.

Tržne cene v dinarjih so sledeče: 1 kg govejega mesa I. 14, II. 12, III. 10 do 11 Din. 1 kg teletine I. 15, II. 14. 1 kg prašičjega mesa 20 do 22. 1 komad konjske kože 150 Din, 1 kg goveje kože Din 12.50, telečje 16.25, svinjske 4.75, gornjega usnja 90 do 120, podplatov 120 dinarjev. Perutnina 1 komad: piščanec majhen 16, večji 30, kokoši 32 do 36, race 15 do 20, gos 50 do 55 dinarjev. Zito: 1 kg pšenice 4.50, rži 4, ječmena 4, oves 3.50, koruza 4, proso 4, ajde 3, fižol, navaden 4 do 5 dinarjev. 1 kg pšenične moke nularice 7.50 Din, 1 kvintal sladkega sena 185 do 240 Din. Kurivo: 1 m³ trdih drv 175, mehkih 120 dinarjev. Peki so podražili te dni kruh za 4 krone pri kilogramu, žemlje pa od 2 na 3 K, četudi se je moka podražila le za 4 K pri kilogramu. — Kavarnarji so povišali cene kavi za 2 K.

g Vinski trg. Na vinskem trgu vlada popoln zastoj in v doglednem času ni upanja na poboljšanje. Kakovost novega vina je slaba, zato pa vlada za staro vino večje zanimanje tako za domače potrebe kot za izvoz. Vinogradniki se pritožujejo, da ni resnih kupcev za letošnje vino, čeprav so cene zmerne. Ker imamo doma zelo veliko vina, se bo morala vlada pobrigati, da preskrbi državo, kamor se bo moglo izvažati vino. S Češkoslovaško sta sicer sklenjeni 2 pogodbi za izvoz 150 tisoč hl vina in s Poljsko brez omejitev ali izvoz na Češkoslovaško je poponoma jalov vsled previsokih carin in železniških pristojbin, če bo pa mogoč izvoz na Poljsko, bo pokazala šele bodočnost. Uvoz vin v Švico je prepovedan.

V Sloveniji, v okolici Ljutomerja je cena za hl starega vina 700 do 1000 Din, novega 400 do 500 Din, v okolici Maribora hl novega vina 700 do 800 Din.

Na Hrvatskem so cene vina od 250 do 800 Din za hl z ozirom na kakovost.

V Dalmaciji so ostale cene neizpremenjene. Vina dovolj, kupcev nobenih. Ljudstvo trpi vsled pomanjkanja denarja.

V Sremu so nova vina 275 do 350 Din, stara po 600 do 1000 Din za hl.

Banat in Bačka. Okoli Vrčca stanejo nova vina hl 75 do 100 Din, v Subotici pa stara vina 500 Din, nova 400 Din hl.

Avstrija. Cene vinu rasejo. Začetkom leta je stal liter navadnega vina 2500 K, zadnje dni pa so cene poskočile in stane sedaj 3500 K liter. 7 odstotna vina stanejo liter 4000 K, boljše 5000 do 6500 K, 9 do 10 odstotna 7000 K hl. V prometu na debelo stanejo boljše avstrijska vina 7000 do 8000 K, stara ogrska pa 10 tisoč avstr. kron in še več.

Češkoslovaška. Cene so stalne. Na Slovaškem kupujejo vino po 3 do 4 K. Seveda je to vino slabo.

Na Francoskem cene vinu počasi padajo. g Ziti trg. Novi Sad. Vsled padca dinarja so cene žita v preteklem tednu poskočile. Promet je bil živahen. Dočim je stala pšenica začetkom tedna 450 Din, je zrasla koncem tedna na 482.50 Din. Ječmen baški je stal koncem tedna 307.50 Din, oves začetkom tedna 290, koncem tedna 300 Din, beli fižol 387.50 Din, pšenična moka 0 700 Din, št. 2 675 Din, št. 5, 576 Din, otrobi 175 Din. Iz drugih krajev se navajajo sledeče povprečne cene:

Čakovec. Pšenica 475 do 487.50 Din, rž 350 do 375 Din, ječmen 325 Din, oves 325 Din, nova koruza 300 Din, stara koruza 375 Din, beli fižol 400 Din, pisani fižol 400 Din, moka št. 0 720 Din, mekinje 210 Din.

Nova Gradiška. Pšenica 450 Din, rž 325 dinarjev, ječmen 325 Din, oves 325 Din, pisani fižol 375 Din, krompir 125 Din, moka št. 0 700 Din, mekinje 200 Din, seno 150 do 175 Din, slama 100 do 125 Din.

Sisek. Pšenica 475 Din, ječmen 375 Din, oves 325 Din, koruza 325 Din, fižol 400 Din, moka št. 0 700 Din, moka št. 2 675 Din, moka št. 6 600 Din, mekinje 212.50 Din.

Virovitica. Pšenica 450 do 460 Din, rž 330 do 340 Din, ječmen 250 do 260 Din, oves 275 do 280 Din, koruza 255 Din, moka št. 0 700 Din.

g Lesni trg. Hrvatski listi prinašajo sledeče cene različnim vrstam lesa z ozirom na način obdelave, množino in kakovost. Hrastovo deblo I vrste 3000 do 4500 K, II vrste 1600 do 2400 K, hrastova debela za furnir 12 do 14 tisoč K, hrastove deske do 5 cm debeline 5000 do 8000 K, nad 5 cm debeline 5000 do 7500 K, francoske doge 1000 komadov 48 do 60 tisoč K, surovi frizi 4000 do 4500 K, bukova debela I vrste 800 do 1000 K, bukova žagana parjena 4500 do 5500 K, neparjena 4000 do 5000 K, bukovi frizi 2000 do 2400 K, javorjeva debela I vrste 1800 do 2500 Din, jesenova debela I vrste 1600 do 2200 K, hrastova debela I vrste 1000 do 1500 Din, mehak tesan les 1300 do 1800 K, mehak žagan les 2000 do 2400 kron, hrastovi brzojavni drogi 160 do 250 K, jelovi brzojavni drogi 120 do 200 K, bukova drva za kurjavo I vrste vagon 11 do 13 tisoč kron, II vrste 7 do 9 tisoč K mešan les za kurjavo vagon 6500 do 9000 K, oglje vagon 36 do 40 tisoč K.

Nosite zaradi njihovih velikih prednosti

PALMA

kaučuk polpelnike in potplate

DAVKI.

g Napovedati dohodnino je čas do konca februarja. Davčni zavezanci se opozarjajo, da finančna delegacija še ni objavila roka za vložitev omenjenih napovedi in naznanil za leto 1923, ampak da izide o tem razglas, ki bo določal rok do konca februarja t. l. še le te dni v Uradnem listu. Rok za vložitev torej ne poteče, kakor prejšnja leta že koncem januarja, ampak še le koncem februarja 1923.

ZIVINA.

g Cene živini. Zagreb dne 23. jan.: Cene za 1 kg žive teže v dinarjih: Svinje debele 1. 22, mesnate 22. Svinjska mast 36, slanina 29.5. — Tedenski sejm v Zagrebu dne 24. jan.: Dogon slab. Kupev domačih in italijanskih precej. Cene za kilogram žive teže: Voli I. 10.50 do 10.75, II. 9 do 10, III. 7 do 7.50, bosanski 6 do 7; krave domače II. 8 do 9, III. 4 do 4.50, teleta I. 13 do 13.50, II. 12 do 13, mlada živina 7.50 do 9.50, biki 10, svinje I. 21.25 do 25.75, II. 20 do 21, III. 17 do 19. Krma se je tržila: seno 175 do 225, detelja 225 do 250, slama 125.

Pred par dnevi se je vršil sejm v Valjevnu (Hrv.), kjer so bile cene: Prešiči do 2 mes. stari 700 do 800 K, 2 do 6 mesecev 900 do 1500 K, 6 do 12 mesecev 2000 do 2500 K komad, svinje 2 do 3 leta stare 6000 do 9000 K. Debelih svinj sploh ni bilo.

Djakovo. Na sejm so prignali nad 8 tisoč konj, od katerih so zelo veliko kupili Lahi. Prvorstni konji 18 do 40 celo do 60 tisoč K par, debele svinje 70 do 72 K kilogram, bolj suhe 6000 K komad, prešički stari 8 tednov 700 K komad.

PROMET.

g Tvorica vagonov v Zagrebu. Časopisje poroča, da namerava Zveza čkoslovaških industrialcev zgraditi v Zagrebu tvornico vagonov, ki bi izdelovala dnevno 500 vagonov.

g Za zgradbo želez. proge Ormož—Ljutomer—Murska Sobota je dovolil finančni odbor poldrugi milijon dinarjev.

RAZNO.

g Tetaj za sadjarje! V dneh od 15. do 17. februarja 1923 se bo vršil na kmetijski šoli na Grmu trodnevni sadjarski tečaj. Tečaj ima namen, da izati sadjarje in kmetovalce v pravilnem vzgojanju, oprejenju, saditvi in oskrbovanju sadnega drevja ter v umni uporabi sadja. Poučevalo se bo ne samo z besedo, temveč tudi praktično. Drevesničarstvo in umno sadjarstvo bi nam lahko donosalo lepe dohodke, ako bi se ga z verno oprijeli. Zato naj bi se tečaja v obilnem številu udeležili zlasti mladenčji in mlajši kmetovalci. Revni in oddaljeni doživijo tudi prispevek v hrani. — Kdor se misli udeležiti, zgledi naj se po dopisnici takoj, najpозneje do konca meseca pri ravnatelstvu drž. kmet. šole na Grmu, p. Novo mesto.

g Kmetijski pouk po deželi. Oddelek za kmetijstvo priredi v prvem tednu februarja sledeče poučne tečaje in predavanja: Na Svečnice, dne 2. februarja. 1. v Vačah pri Litiji, po maši v šoli, o izobrazbi kmeta, o samopomoči, o poljedelstvu, pomočnik okr. ekonom Jereb. 2. V Vavtovski po prvi maši v šoli, o vzgoji in režnji tri, okr. ekonom Kaloč. 3. V Gorenji straži ob 13. uri v vinogradu g. Dularja, praktični tečaj o pravilni režnji tri, okr. ekonom Kaloč. 4. V Primskovem pri Kranju v šoli ob pol 10. uri, o izobrazbi gnojil in hlevov, o racionalnem gnojenju in uporabi umetnih gnojil, pomočnik okr. ekonom Hladnik. 5. V Božjakovem v Belikrajini ob 13. uri v šoli, o sadjarstvu, pomočnik okr. ekonom Konda. 6. V Petrovčah pri Vodeniku ob 9. uri, o umni prastitiji, živ. instruktor Zupanc. — V nedeljo, dne 4. februarja. 1. V Hotiču pri Litiji po maši šoli, o ravnanju z gnojem, o gnojenju, o izobrazbi hlevov, pomočnik okr. ekonom Jereb. 2. V Radovljici v ljudski šoli ob 10. uri, o glavnem opravilu v A.-Z. panju, čeb. pot. učitelj Okorn. 3. V Smedniku v ljudskem domu ob 7. uri, o umni živinoreji z ozirom na mlekarstvo, pomočnik okr. ekonom Hladnik. 4. V Zapogah v šoli ob 11. uri, isto predavanje, pomočnik okr. ekonom Hladnik. 5. Na Raki ob 7. uri, o živinoreji in poljedelstvu, pomočnik okr. ekonom Ambrož. 6. V Gorenjivasi pri Logatcu, razprava o regulaciji

in osuševanju močvirnatih travnikov, pomočnik okr. ekonom Matjašič. 7. V Laškem ob 9. uri o reji plemenjakov, o izobrazbi gnojil, o travništvu, živ. instruktor Zupanc. 8. V Marenbergu o pospeševanju živinoreji in sadjarstvu, okr. ekonom Wernig. 9. V Limbušu o gnoju in gnojenju, okr. ekonom Strekelj.

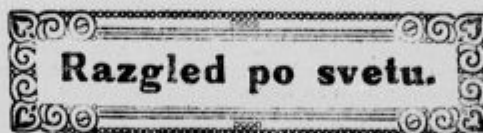
g Tečaj za pridelovanje in pravilno uporabo krme. Naša živinoreja zadnja leta silno trpi pod pomanjkanjem krme. Temu pa ni kriva samo dvoletna suša, temveč v veliki meri tudi pomanjkljivo oskrbovanje in gnojenje travnikov in deteljšč. Da se kmetovalcem pokaže, kako je dvigniti pridelek na krmi in kako je z njim ravnati in varno gospodariti, priredi drž. kmet. šola na Grmu teoretično-praktičen tečaj za umno pridelovanje in pravilno uporabo krme. Ta tečaj se vrši dne 19. in 21. februarja t. l. Revni in oddaljeni udeleženci dobe na zavodu prispevek v hrani. Priglasiti se je ravnateljstvu čimprej, najpозneje do 10. svečane t. l.

g Nova banka v Ljubljani. Ministrstvo trgovine in industrije je odobrilo ustanovitve Kreditne banke, d. d. v Ljubljani z glavnico 1 milijon 500 tisoč dinarjev.

g Bilanca »Narodne banke«. Dne 22. jan. je imel sejo upravni odbor »Narodne banke« — ta banka izdaja namreč denar — in je sklenil, da odpade o. l. čistega dobička na državo 30 milijonov 800 tisoč Din, delničarji si pa razdele za l. 1922 20 milijonov dinarjev dividende.

g Koliko je stala svetovna vojna. O tem piše »New York Herald«: Svetovna vojna je stala 250.000.000.000 dolarjev v srebru. Ta vsota ima težo 7.812.000 ton. Za prevoz te teže bi bilo potreba 3906 vlakov po 40 vagonov vsaki. Ti vlaki bi zavzemali dolžino 1302 milje, to je pot od New Yorka do San-Paula. Ako bi se ti dolarji položili drug poleg drugega v eni vrsti, bi mogli 236-krat po ekvatorju objeti zemeljsko kroglo, ako bi se pa položili drug na drugega, bi se stvoril stolp v višini 349.560 milj., to je dvainpolkrat toliko kolikor znaša razdalja med zemljo in luno. Ako bi se pa ti dolarji splavili, bi dobili srebrno reko dolgo 49.322 milj ali dvakrat več kot je dolg zemljski ekvator. Ako bi se to srebro razdelilo enako med prebivalce celega sveta, ki so živeli avgusta meseca 1914 leta, torej ob izbruhu svetovne vojne, bi dobil vsaki, tudi najmanjši otrok 170 dolarjev. »Za ta denar« — dostavlja list — »bi se bilo dalo gotovo nekaj veliko bolj pametnega narediti nego je bila svetovna vojna.«

g »Poljedelski vjesnik«, glasilo deželnega odbora gospodarskega dalmatinskega veča št. 1. za l. 1923 je pravkar izšel. Na prvem mestu prinaša poziv na naročnino. Nato sledi članek prof. Burica o trgovski vrednosti našega primorskega medu, v katerem pravi, da je primorski med prvovrsten in vsled tega zelo priporočljiv v zdravstvu. Temu članku sledi članek o »porabi olja v Dalmaciji« in gospodarski pouk v Dalmaciji. Nadalje objavlja resolucije, sprejete na zadržnem zborovanju 10. decembra l. l., vprašanja in odgovore in razne drobne vesti. List je podobno urejevan kot naš »Kmetovalec« in za dalmatinske razmere kot naš »Izhaja« mesečno v Splitu na 12 straneh in stane letno za članke 12 Din, za nečlane 15 Din.

DOMA.

Naš dinar se je zopet nekoliko popravil. Pa pravijo, da ni upanja, da bi se trajno držal na primerni višini. Zakaj državno gospodarstvo je tako slabo, da bi se ga najzanimakernejši slovenski gospodar sramoval, naš ugled zunaj države je velika ničla in naš vojni minister se vedno znova oborožuje. Stojan Protić, edini trezen politik med Srbi pravi, da so padcu dinarja krivi Pašić in ostali ministri. Mož ima brez dvoma prav.

Glavna skrb radikalne vlade so sedaj volitve. Dinar gori ali doli, razmerje s sosedi sem ali tja — da le pri volitvah dobe radikali moč v svoje roke in tako izvrše načrt, kako vse zlate kanale iz vseh pokrajin za vedno obrni ti v Belgrad, obenem Hrvatom in Slovencem vsa sredstva za izobrazbo in kulturo tako pristriči, da bodo voljen in dobrodušen predmet za izsesavanje in batine. Da bo radikalna moč po volitvah tem večja, so gospodje ministri izdali na višje oblastnike — zlasti v Srbiji in Macedoniji — ukaz, naj poskrbe, da bo število nasprotnih volilcev čim manjše, kjer oblastniki niso dovzetni za taka radikalna navodila, jih zamenjujejo z ubogljivostmi. Največ skrbí jim povzroča Protić, ki je za 31. januar sklical v Belgrad svojo skupščino, kjer ustanovi svojo stranko. V vseh okrajih bo postavil svoje kandidate. Ministrski svet kot vrhovni volilni odbor radikalne stranke (prav po balkonsko) je sklenil, da podvzame proti Protiću odločne korake. Radikali so pridobili tudi Nemce v Vojvodini, na Stajerskem in v kočevskem okraju zase. Vsi Nemci pa niso s tem zadovoljni in bodo volili po svoje.

Slovenska ljudska stranka z zavestjo, da je v preteklih letih edino ona vztrajno vodila borbo za ljudske pravice, zlasti za avtonomijo, mirno pričakuje 18. marca. Ljudstvo je v ogromni večini spoznalo, v kakšno nesrečo so nas pahnili samostojneži in liberalci s tem, da so glasovali za centralizem in se udeležili velesrbskim strankam. Težko bo sedaj voz potegniti iz blata in dolgo bo to trajalo, a to morejo izvršiti edino-le možje, ki jim je ljudstvo več kot lastna korist. In ravno to so v preteklih treh letih poslanci SLS pokazali v tako visoki meri, da danes SLS sploh nima resnih, res v upoštevanje prihajajočih nasprotnikov. — Pretekli teden je imela SLS sejo vodstva, pri kateri so se izdelali predlogi kandidatnih list za zbor zaupnikov, ki ima končno veljavno odločiti o kandidatih. Vrše po posameznih okrajih zbori zaupnikov, da se pogovore o okrajnih kandidatih.

Hrvatska ljudska stranka je najmočnejša v Dalmaciji, kjer bo dobila večino po-

Redna zveza

iz Bremena preko Southampton, Cherbourg v New York potom prekrasnih američanskih vladnih parobrodov United States Lines.

PRIHODNI ODHODI:

America 7. febr., 11. aprila
President Harding 14. febr., 21. mar.
George Washington 21. febr., 28. mar.
President Roosevelt 28. febr., 4. apr.
Zblijevate me nekje in pravno listino št. 146.

UNITED STATES LINES

BELGRAD, Travnicka ulica 1.
In vse večje potne pisarne.

slancev. V Bosni se bo zvezala s Težačko stranko, ki je doslej podpirala Radića, na zadnjem kongresu pa je njegovo politiko odločno obsodila in se postavila na stališče avtonomije. Nekoliko slabotnejša je hrvatska ljudska stranka na Hrvatskem.

Bunjevačka stranka, ki je imela doslej svoje poslance v Jugoslovanskem klubu in stoji na avtonomističnem stališču, kandidira v Vojvodini in zelo dobro stoji. Snubili so jo tudi radikali, pa brezuspešno.

Demokrati se grizejo med seboj. Davidović se vozi po državi, pridobiva pristašev in postavlja svoje kandidate. V Sloveniji bo skušal pregovoriti zase narodno in predno stranko (liberalni starini pri Slovenskem Narodu). V Sloveniji so demokrati (Žerjavovci) čisto na tleh. Na vse strani so se ponujali, da bi jih vzeli v zaščito in jim rešili vsaj en mandat, pa nikdo jih ne mara. Celo samostojneži, ki so jim po moralni vrednosti najbližji, se jih branijo, ker se boje, da bi v preočitni zvezi z Žerjavovci še to izgubili, kar imajo.

Samostojneže volitve resno skrbo. Zakaj njihovih grehi so rdeči kot škrlat, čez vse pa izdajstvo nad slovenskim kmetom, ki so ga izvršili. Zato obračun ne bo lahak. Poslali so že v boj vse svoje skrbane bojovnike, kmetijski list bo dvakrat lagal na teden namesto enkrat, samostojno uradništvo bo zastavilo vse svoje moči, da reši Puclja — pa samostojna sramota je tako grda, da se je noben dostojen človek več ne dotakno. Kakovost samostojnih obljub je tudi slovenskim kmetom še od prejšnjih volitev sijajno v spominu.

Komunistom je vlada prepovedala kandidirati, dokler se ne odrečejo komunističnim točkam boljševiške Moskve. Zato je verjetno, da bodo komunisti podpirali tiste stranke, ki so najbolj neizprosne v boju proti sedanji vladi.

Socialisti sami ne vedo, kako bi. Preveč strank imajo, pa premalo pristašev. Bernot je v »Napreju« pridno vihtel bojno sekuro proti veri, medtem pa so mu ušli pristaši na vse strani. In sedaj zbira in zbira, pa nič ne zbere.

DRUGOD.

Oči vsega sveta so danes obrnjene na orjaški gospodarski boj, ki se bije v rurskem ozemlju med Kranjsko in Nemčijo. Iz bogastva rurskega ozemlja so črpali Nemci novo moč, vso oporo za — skrivno oboroževanje s pomočjo Rusije. In to je bilo, kar je Francoze najbolj skrbelo. Iskali in iskali so vzroka, kako bi Nemcem odrezali to življenjsko žilo ter jih tako trajno ohromili. Vzrok se je našel, ko so Nemci nekoliko zaostali s plačevanjem vojne odškodnine. Kljub temu, da so bili Angleži odločno proti zasedbi rurskega ozemlja, so prekoračili s svojo armado Ren in zasedli celo ozemlje. Nemci se z vojaško močjo seveda niso mogli ustavljati, a vse uradništvo v ogromnih premogovnikih in plavžih je začelo z odporom — brez nemškega uradništva, ki ima vpogled v podjetja, pa delo ne gre naprej. Delavstvo je začelo stavkati, železničarji so odpovedali, po drugih nemških mestih zlasti v Monakovem, so se začele burne demonstracije, nemška vlada je protestirala, toda Francozi ne odnehajo. Višje uradnike so

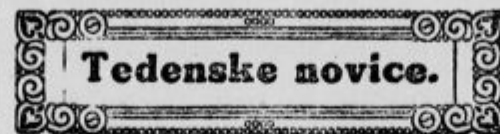
postavili pred vojno sodišče in jih po obsodbi izgnali, železnico so zasedli francoski železničarji, ki pa radi nepoznanja razmer le s trudom morejo vršiti svojo nalogo in končni namen Francozov je Porenje z ruskim ozemljem vred trajno odtrgati od Nemčije in ustanoviti posebno samostojno državo. V ta namen so potegnili kroginkrog rurskega ozemlja carinsko mejo, tako da je Nemčija sedaj dejansko že odtrgana od svoje življenske žile. Anglija in Amerika gledata od strani francosko akcijo in pazita, kdaj bosta mogli kaj zase izkoristiti. Dejstvo pa je, da se na ta način Nemčija vedno bolj naslanja na Rusijo in da bo prišel grozen dan, ko bosta združeni udarili. In takrat bo hujše, kot je bila svetovna vojska, zakaj šlo bo za življenje, ne samo za denar.

Čehoslovškemu finančnemu ministru dr. Rašinu, ki je bil žrtev atentata, se je stanje znatno poslabšalo, tako da je malo upanja na okrevanje.

Turško vprašanje v Lozani počiva, ker se Turkom prav nič ne mudi. Čim večja bo zmeda v Evropi, tem več upajo izsiliti. Turki se trdno drže Rusov in barantajo zdaj z Angleži zdaj s Francozi in jim je zelo všeč, da so le-ti med seboj pisano gledajo.

Reparacijska komisija je razdelila dolgove bivše avstroogrske države na nasledstvene države. Jugoslavija je prevzela od ogrskih dolgov dobrih 14 odstotkov, od avstrijskih dobra 2 odstotka.

V Ameriki vzbuja pozornost in ogorčenje tajna družba Ku Klux Klan, ki ima veliko članov ter je predvsem obrnjena proti katoliški cerkvi in sploh proti veri. Njeno delo obstoji v tem, da razdira in požiga katoliške cerkve in zavode, izvršuje grde umore i. t. d. Ameriška vlada je odredila preiskavo proti tej nasilni družbi, ki je brez dvoma framasonska ustanova.

Tedenske novice.

Domače novice.

SHOD ZAUPNIKOV V KRANJU.

Naznanjamo, da se vrši shod zaupnikov SLS (Kmetске zveze, Obrtne zveze, Delavske zveze) v nedeljo, 4. februarja ob 11. uri dopoldne v Ljudskem domu v Kranju. Prvotno smo poročali, da se bo shod vršil isti dan ob devetih dopoldne. Zaupniki naj vzamejo na znanje, da bo shod ob enajstih dopoldne. Dalje opozarjamo, da imajo dostop na zborovanje samo naši zaupniki. Zaupnikom smo razposlali vabila.

d Radovljica. Na Svečnico, dne 2. februarja ob treh popoldne (ne 5. februarja, kakor je bilo včeraj pomotoma poročano), se vrši sestanek vseh naših zaupnikov Radovljiškega okraja. Vsi izvoljeni zaupniki in novi gospodarski program za sanacijo Avstrije izpraznila kmetске hleve in gozde. O plebiscitu so pa obetali Slovincem, da sploh odpravijo vse davke. Ali kolnejo sedaj tisti, ki so se dali premočiti, da so glasovali za Avstrijo.

— Zborovanje obrtnikov — somišljenikov SLS za sodni okraj Novo Mesto in Trebnje bo v nedeljo 4. februarja ob 10. dopoldne v Rokodolskem domu v Novem mestu. — Obrtnike pozivamo, da se z ozirom na bližajoče se volitve polnoštevilno udeležijo zborovanja. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. — Obrtna zveza.

— Shod SLS v Toplicah na Dol. bo v nedeljo, 18. febr. po sv. maši ob 7. uri v dvorani izobraž. društva. Isti dan ob 11. uri se vrši shod na Gor. Sušicah v gostilni ge. Gimpelj. — Na obeh shodih govori gg. dr. Česnik in tajnik Munda.

d Na Uršnih selah pri Toplicah bo na Svečnico ob desetih dopoldne v gostilni Zamida shod SLS. Govori tajnik SLS iz Novega mesta g. Munda. Volivci in drugi, pridite polnoštevilno.

d Kmetška zveza v Št. Jurju pri Grosupljem priredi dne 18. in 19. februarja gospodarsko političen tečaj. Tečaj se bo vršil v društveni dvorani. Za oddaljenejšje udeležence bo Kmetška zveza v Št. Jurju poskrbela brezplačno stanovanje. Predavali bodo strokovnjaki Gospodarske in Združne zveze o zadružništvu in gospodarstvu, dr. Basaj o ljudski prosveti, poslanec Stanovnik pa o kmetijski stanovsko-politični organizaciji, posebno o naši Kmetijski zvezi, njenem ustroju in delu. Vse okoliške Kmetске zveze naprošamo, da agitirajo za udeležbo na našem tečaju. Udeleženci naj se takoj z dopisnico prijavijo podpisaneemu načelniku K. Z. Anton Bedenčič, Št. Jurij pri Grosupljem.

d Za koga plačujemo? Naša vlada vzdržuje za ruske Wranglovce tri vojaške šole, poleg tega veliko ljudskih in celo srednjih šol. Samo za ruske vojaške šole prispeva vlada iz našega denarja na mesec poltretji milijon kron. Naši duhovniki pa stradajo in hodijo strgani okoli, naši bolniki umirajo brez postrožbe in zdravil, naše šole se zapirajo, o kmetijskih šolah ni ne sluha ne duha, celo našo univerzo bodo izstradali. — Prokletstvo, ki ga je nakopal nad nas centralizem, za katerega so glasovali samostojneži.

d Vsak naš krajecar v Belgrad! Ves denar bolniških blagajn in urada za zavarovanje delavcev, ki znaša več stotin milijonov se mora nalagati v Belgradu; tako je odločil novi minister za socialno politiko.

d Kako samostojneži ljubijo slovenskega kmeta nam v vsej jasnosti kaže sledeči dogodek: V Dolenji vasi pri Ribnici so odborniki SLS sklenili vse občinske stroške pokriti z naklado na pijače. Vlada je proračun brez spremembe odobrila. S tem je bilo osobito kmetu mnogo pomagano, ker mu občina ni naložila nobenega davka. A glej! Prejšnji župan Ignacij Merhar, predstavnik samostojne stranke je vložil pritožbo na vlado zoper tak proračun in jo takole zaokrožil: Dandanes so gostilničarji preveč obdačeni ko imajo malo dohodkov, a kmet, ki nosi ogromne izkupitke za svoje pridelke v hranilnico, je pa brez občinskega davka. Zahtevamo, da se občinski proračun tako spremeni, da se naklada na pijače odvzame in kmetom pa toli večji davek naloži. Vsakomur je jasno, da taka pisma na vlado za kmeta niso dobra in ko-

ristna. Občinski odbor je takoj v prvi seji sklenil resolucijo, da ni res, da bi naš kmet nosil denar v hranilnice, marveč vsled veliko draginje še tiste krajcarje dviga, ki jih je prejšnja leta shranil. Za resolucijo zgoraj imenovani junak ni glasoval. In še se dobi kak človek, ki verjame takim škodljivcem slovenskega kmeta. Ker je v omenjeni vlogi Ignacij Merhar žalil odbornike SLS, je moral preklicati žalitev in ker je žalil tudi župnika g. Škulja, je pa občinski odbor dal g. župniku zadoščenje s tem, da ga je izvolil za častnega občana. Vidi pa se, kako samostojni ljubijo slovenskega kmeta — vsi so ednaki, pa naj sodijo v ministrskem svetu ali pa v občinskem odboru, samo za lastni žep jim gre! Kdor te stranke še ni pustil, naj to stori gotovo do 18. marca da bo konec te nesrečne Samostojne!

d Lažnivost samostojnih agitatorjev. Samostojneži trosijo po Beli krajini vesti, da se je SLS zvezala za bodočo volitve s komunisti in da bodo le-ti takoj po volitvah začeli kmetom jemati zemljo in drugo. To je tako debela laž, da je sam Pucelj s celim svojim štabom ne obseže. — Opozarjamo belokranjsko ljudstvo, da samostojnim priganjačem, ki hočejo svojo falirano stranko rešiti z lažjo, pokaže vrata. SLS se ne veže za skupščinske volitve z nikomur, ker je sama močna in disciplinirana, bolj kot kdaj prej.

d Za samostojneže kanceleparagraf ne velja. V Zalcu je samostojni agitator Fran Piki med službo božjo v cerkvi delil samostojne letake.

d Samostojneži in bira. Samostojneži so poskusili marsikaj, kar bi jih moglo obdržati na vrhu, a vse jim nekam odpoveduje. Pred letom so se n. pr. lotili bira. Govorili so svojim vernikom, da bodo odkup bira izvršili po 5 K mernik pšenice. Po več župnijah so že nagovorili svoje pristaše, da so se podpisali na vloge, v katerih zahtevajo odkup bira. Sedaj pa se je odločilo na najnerodajnejšem mestu, da se bo žito zaračunalo, kjer se bo bira odkupila, po sedanjih cenah. Tako bi moral posameznik plačati na tisoče kron, kar pa bo oplašilo celo samostojne. Sicer pa ni njihovo delo za odkup bira našlo tistega navdušenja, kot so si predstavljali. Tako je n. pr. na Vel. Poljanah pri Ribnici par samostojnežev začelo delati za odkup bira, a ljudje so duhovniku sami dali, toli več, kolikor se je onih par samostojnežev puntalo. Je pač res — samostojno stranko tvorijo le stari podeželski liberalci, kar je bilo novih ljudi, so bili le preslepljeni, zato pa se sedaj, ko so poskusili te tiče, trumoma obračajo od nje.

d »Ljudski dnevnik« se imenuje časopis, ki ga bo izdal dr. Šusteršič od 1. februarja dalje. Urednike in upravnika je nastavil s sijajnimi plačami, list sam bo stal sto in stotisoče kron, naročnikov ne bo imel; odkod denar? Šusteršič sam ga nima, njegovi prijatelji še manj, od denarnih zavodov nima za sabo niti enega.

d Za ljubljanskega župana je bil preteklo soboto izvoljen socialist dr. Perič, za podžupana advokat dr. Stanovnik, pristaša SLS.

— Izseljivanje v Meksiko. Predsedstvo pokrajinske uprave za Slovenijo ob-

javlja: Vsi oni izseljenci, ki so pripravljajo, oziroma ki so se namenili izseliti so v Meksiko, se opozarjajo, da vlada tamkaj splošna stagnacija v delu in da za sedaj ni izgleda za izboljšanje tamkajšnjih razmer.

d 20.000 stradalih ljudi je te dni zborovalo v Drnišu v Dalmaciji. Lačno ljudstvo je sili vlad poslalo brzojavko s pozivom na pomoč. Vlada pa se pogovarja, kako bi ugonobila Protiča in pomnožila radikalne kroglice v volivnih skrinjicah.

d Slovenski naseljenci v Macedoniji umirajo lakote in od mraza. Stanujejo v trilih barakah, ležijo na golih tleh, nimajo kaj obleči, ne obuti, ne jesti. Kaj jim pomaga zemlja? Obupani se obračajo na pomoč. Darovi naj se pošljejo na Dobrodelno pisarno, Ljubljana, Poljanski nasip 10.

d Najstarejši slovenski pesnik Josip Stritar se je preselil iz Avstrije, kjer je stradal, v Jugoslavijo in sicer v Rogaško Slatino. V Mariboru je bil slovesno sprejet.

d Pogovor v skupini mož. Kmet nam piše: Može so se v skupini pogovarjali, kdo je prava hrbtenica države, da se država vzdržuje? Nekateri so modrovali, da prava hrbtenica države je visoko uradništvo in ministri, in zopet drugi so modrovali, da generali in vojaški dostojanstveniki. P otem se neki kmet oglašil rekoč: prava hrbtenica države so žene oziroma matere, zakaj mati v smrtno nevarnost svoje življenje postavi s tem, da se država vzdržuje. Oni, ki ste jih popred imenovali: visoko uradništvo itd. so pa vsi le naši uslužbenci. Mi pa smo dolžni naše uslužbence vzdrževati. Oni so pa dolžni za pravi red skrbeti in ljubo zdravje. Ako bi pa žene oz. matere svojega življenja v smrtno nevarnost ne postavile v prilog državi, potem bi država propadla z uslužbence vred. In ravno ta glavna hrbtenica žene nimajo enake volivne pravice z možmi vred zato ne, ker se nekateri strahopetniki bojijo, da bi jim žene njihove kosmate vesti ne sprasčevale in onim, ki imajo denar za Boga in trebuh za patrona.

d Pohištvo na cesti. Našemu poslanstvu v Berlinu je gospodar zmetal pohištvo na cesto, ker ni hotelo plačati po višane stanarine. Berlinci so ob tej priliki prvič slišali ime Jugoslavija in dobili pred njo velik respekt.

d Tri milijarde rubljev stane ena krava v Rusiji. Ubogi ruski otroci z milijardno poštevanko.

d Divjaštvo goriških fašistov. Goriški fašisti so na cesti napadli urednika dr. Besednjaka in ga ranili.

d Umrl je v Metliki 27. jan. starosta duhovnikov ljubljanske škofije prošt Franjo Dovgan, župnik in dekan v pokoju. Bil je nad vse plemenitega značaja, gostoljuben in skromen nad vse. Dosegel je častljivo starost 92 let in so mu manjkala tri leta do sedemdesetletnice mašništva. Blaga duša naj uživa pri Bogu večno plačilo!

d Orli v Smartnem pri Litiji vabijo na akademijo, ki jo prirede v nedeljo 4. februarja. — Začetek ob pol treh popoldne. Spored bo zelo raznovrsten: Petje. Deklamacije. Nastop nižjega in višjega naraščaja ter članov s prostimi vajami. Telovalne skupine. Odmor: vmes dva šaljiva prizora. Vaje na bradlji skupinske vaje. Živa slika. Za pustno nedeljo pripravlja izobraževalno društvo šolotro: »Darek na sonce«.

d Orlovski tel. odsek na Ježici priredi na Svočnico 2. februarja ob 8. uri popoldne igro »Loveki tate«. Predprodaja vstopnic na dan prireditve v društvenem domu.

d Smartno pri Ljubljani. Kdor se hoče pošteno nasmejati naj se udeleži 5 dejanske burke Babilon, ki jo priredi pevsko društvo Škrjanšek na svečnico 2. febr. popoldne ob 3. uri v prostoru Zeljarne v Smartnem.

d »Orel« v Mavčičah priredi dne 2. februarja t. l. na svečnico orlovsko akademijo z zbranim sporedom in vabi nanjo vse prijatelje. Ne boste se dolgočasili, če pridete.

d Prosvetno društvo na Homen priredi prihodnjo nedeljo dne 4. februarja prijetno predpustno zabavo pri pogrujenih mizah v Društvenem domu. Igrala se bo tudi veseloigra »Kje je meja?«, ena burka in več kpletov. Začetek točno ob treh popoldne. Vse prijatelje poštenega veselja vabi k obilni udeležbi odbor.

d Društva, orlovske odseke in krožke opozarjamo na lične in praktične blagajniške dnevniške v zvezkih, ki jih je izdala Društvena nabavna zadruga, Ljubljana: Ljudski dom. Zvezek s 40 stranmi, v dveh barvah in v tisku stane 6 Din brez poštne.

d Nesreča. V ponedeljek, dne 22. t. m. je šel Franc Kristan, p. d. Karnajzar iz Boline, župnije Ponikva od Nežinega sejma s Teharjev zvečer s svojimi tovariši po cesti proti domu. Medpotoma zavijejo v gostilno h čestnemu Jožku v St. Jurju likof pit, ker je Karnajzar kupil konja. Ze vinjen gre isti sam iz hiše, pa pade na ledenih stopnicah pred hišo tako nesrečno na glavo, da obleži nezavesten. Čez 2 dni ga pripeljejo domov, kjer je previden umrl v petek, dne 26. t. m. zvečer, ne da bi mogel še kaj govoriti. Bog tolaži ženo in otroke. — Nesrečni alkohol — ta spravi vse okoli!

d Smrtna nesreča. Železniškega skladiščarja Janeza Permeta v Grosupljem je pri zlaganju polnega soda vina sod spodletel in ga tako udaril, da je drugi dan umrl.

d Požar je 24. jan. ponoči nastal v delavnici južne železnice na Koroškem kolodvoru v Mariboru. Zgorelo je 20.000 kg oljnate barve, ravno toliko laka, 5000 kg terpentina, 5 velikih cistern firneža in mnogo drugega lahko gorljivega blaga. Škode je 6 do 8 milijonov kron.

d Požar. Našega somišljenika Franceta Grošelj, p. d. Stancarja iz Gor. Prokra pri Moravčah je obiskala grozovita nesreča. Ogenj mu je uničil hlev, svinjak in deloma tudi hišno poslopje, od katerega je ostal le zidani spodnji del. Ker je pričela goreti stela pred hlevom v nedeljo, ko so bili domači v cerkvi, je zgorela vsa živina, prašiči, žito, obleka in vse gospodarsko orodje. Posesnik je bil zavarovan za berih 20 tisoč kron, dočim znaša skupna škoda nad pol milijona kron. Tudi sosed »Krašan«, kateremu je istočasno pogorel hlev in svinjak, je občutno prizadet. Zažgal je baje petleten otrok. Stariši, pazite na žveplenke!

d Par volov je povozil vlak na Teznu pri Mariboru. Na prehodu čez železniški tir je eden vsled ledenih tal padel, v tem je pridrvel vlak in obadva povozil.

Gazela - milo

je najboljši domači izdelek.
Dobl se v vsaki trgovini.

Sirom domovine.

VINICA.

Dne 31. decembra 1922 se je vršil občni zbor lukajnjega izobraževalnega društva. Kakor posnemamo iz tajnikovega poročila, je imelo društvo v pretečenem letu več shodov, na katerih je imel domači g. župnik Pavlin naslednja predavanja: 1. Zemljepis Jugoslavije. 2. Poezija in vernih duš dan. 3. O zvezdah. 4. Poezija in zvezd nato nebo. 5. Grafologija ali kako je mogoče iz načina pisave spoznati človekov osebnostni značaj. Predavanja so spremljale primerne deklaracije članov in pešje, alike in zemljevidi. Poleg dramatičnega ima društvo v svojem okoliščju tudi glasbeni odsek. Tri članice tega odseka se učijo tudi orgljanja in že krojo v cerkvi pri službi božji, tako da nam ni treba posebnega organista. Godalnemu kvartetu, ki je samo enkrat nastopil, so najbrž vse strune popokale; pevska zveza se je zopet poživila. Bog vas živi, le pogumno naprej!

IZ GRIBELJ OB KOLPI.

Iz naše vasi je doma sedanjí minister dr. Niko Zupančič, edini zastopnik Slovenije v Belgradu, zato mu kot rojaki častujemo. Drugače smo pa bolj mirni in tihi, posebno v politiki, več se pečemo s poljedelstvom, posebno nam je pa pri srcu naša vinska gorica Plitavica, ki mnogim lepim kronle nese; posebno letos in lani, ko nas je Bog obdaril v dobri meri s to dobro kapljico. Pa tudi politični postajamo, ko ališimo, da se volitve bližajo. Posebno pa dobro zastopi politiko vedja naših samostojnešev. Ko je ališal, da se bodo vršile volitve, je hitro dal oklicati v Podzemlju: danes, 14. t. m. popoldne je shod SKS v gostilni Jure Zupančič v Gribeljah. Vabilo se vsi, ki so samostojnega mišljenja. Ko pride osnačena ura, je primaha v gostilno Zupančič samostojni ata Potek. Pa žuda: bile je tam nekaj vsakodnjih pivcev, zunaj na cesti pa nekoliko pobalnih, kateri pa niso vedeli, da je shod napovedan. Ko so to ata videli, so glavo pobešili in žalostno rekli: Mislili sem, da bom kaj govoril o samostojni politiki, pa žal nimam koma. Pa so si pantalone s levega nategnili in šli domov. Se sam Jurij Zupančič, kateri je bil dosedaj glavna opora samostojnih, ne mara več ranje. Bolj mu diši radikalna, vleštrbka, ker je tudi brat minister dr. Niko Zupančič radikalce. Mi pa svetujemo samostojnemu atetu, da si preveč ne belijo glave z gribeljskimi močmi, ker itak že skoro vsak ve, kje je njegova stranka. Mi pa, zavodni Gribeljsani vsi vemo, da je naša stranka, katera res dela za kmeta, obrtnika in delavca, edino SLS. Zatorej močje Gribelji: Ko pride dan volitve, vsi vzorec kroglice v skrinjico SLS, da bo amaga nad krivico. Vačan.

OD SV. ANTONA V STANGI.

Svetovna vojna, ki je nešteto gorja prinesla našemu vernemu, slovenskemu ljudstvu, jo eropala naše cerkve enega najizrasitejših snakov slovenske vernosti, t. j. naših krasnih zvonov. — Tudi mladoletnim, romarje in domačine vabecim Stangarskim zvonovom ni prizanesla kruta usoda — morali so iz zvonika — v nenadno izrelo vojnega moloha. — O hake smo jih pogrešali dolga vojna in porojna leta! — Toda končno so tudi minuli. — Se majnika prejšnjega leta so bili naročeni v livarni na Jesenicah zvonovi za kupno in romarsko cerkev sv. Antona v Stangi; — pa od rivala se je in odrivalo s vsemi mogočimi izgovori več od pol leta, preden so prišli na vrsto i Stangarski zvonovi. — Potem pa se ta kombinacija: dis, lis, gis! kar ni šlo, pa ni šlo! — Ponujale so se nam razne druge premene, mesto dolocenih; pa Stangarji so trdi — in se ne dajo premakniti. — Končno, mesto oktobra lanskega leta, — šele januarja letos — so bili pa le gotovi. — Zdaj pa ponje — sredi zime! — No, hvata Bogu! vse je šlo v redu. — Le neki nepridiprav je velikemu zvonu jermen med potjo iz Jesenice do Idubljane odrezal. — Iz Litije so se vsi ovenčani prepeljali a veliko burno slovesnostjo gori v Stango k sv. Antonu. — Stavbeni podjetnik iz Gomilshega pri Celju, g. Ivan Cmak, jih je strokovnjaki umestil na vavišeno njihovo mesto, odkoder lepo ubrano oznanjajo čast božjo, slavo sv. Antona ter verno verno Stangarjev in častilcev-romarjev sv. Antona. Čast mojstrskemu delu v livarni in a

zvoniku! Iskrena zahvala pa tudi preč gospodu dekanu M. Riharju in Smartnu za slovesno blagoslovljenje zvonov na nedeljo in praznik presv. Imena Jezusovega, ter vsem dobrotnikom, domačim in tujim: stotero Bog plačaj!

SOTESKA PRI TOPLICAH.

Naši stariši so na okrajni šolski svet v Novem mestu poslali sledečo pritožbo:

»Podpisani stariši šolskih otrok na enorazrednici v Soteski zahtevamo, da smejo naši otroci pozdravljati v šoli s krščanskim pozdravom: »Hvaljen Jezus!« in da se učitelju Ivanu Zen prepove, da ne sme naših otrok zaradi tega pozdrava kaznovati, kakor se v zadnjem času godi.«

Podpisali se to zahtero vsi stariši brez izjeme. Sklenili so tudi, da ne bodo pošiljali otrok v šolo, ako bi učitelj to nasilje nadaljeval. Dasi je imel učitelj Zen še tri preiskave zaradi raznih nerednosti v šoli, se šolska oblast ne gane, ker je istega duha kakor učitelj Zen. Bliža pa se čas, ko bodo naše šole takim učiteljem zaprte.

Pretečeni teden smo pokopali enega naših najboljših mož. To je bil orlovski tajnik Aloja Šerčelj. Dasi je bil že gospodar in je poskusil vojne trpljenje, ga ni bilo sram biti videtiš orlovskega naraščanja in pristopati s dečki vsad mesec k sv. obhajilu. Dečki se ga ljubili kakor svojega očeta in vodnika. Njegov veličasten pogreb je pričal, kakšno ljubezen je pokojnik užival povsod. Nesli so ga k večnemu počitku naši Orli v kroju. Spreveda so se udeležili tudi Orli s Toplice. — Dragi Lojze! Ker Te je dolgotrajna bolezen očistila in ker si svesto slušal Njemu, ki Te je tako zgodaj vzal Tvoji mladi ženi, Tvojemu enoletnemu sinčku in nam, smo prepričani, da Ti že sveti večna nebeška luč!

BANJINA.

Preteklo nedeljo nas je obiskal naš poslanec g. Skulj. Popoldne smo imeli shod v Banji lohi. Polna udeležba! V daljšem govoru smo ališali dele Jugoslovanskega kluba in pa dele drugih strank, osebno samostojne stranke, ki je bila pri nas dohila večina. Cel zbor je izrekel zahvalo Jugoslovanskemu klubu in še posebej g. Skulju za njegovo delo v korist naših krajev. Popoldne je bil pa shod pri Parl. Zbor moč je a velikim zanimanjem poslušal g. poslanca, ki nam je ališal boje Jugoslovanskega kluba in SLS sploh za koristi ljudstva. Osebito smo se g. poslanca zahvalili, da se mu je posrečilo rešiti krošnjarstvo, kar je za nas glavni vir preživljanja. Tudi pri nas je bila zadnja samostojna v večini, a danes ni čuti niti glasu, ki bi se sanje potegnili, pogoreli so do zadnje špere. Pri nas smo sklenili vsi iti za SLS, ki je res prava zastopnica naših koristi!

IZ GABRJA PRI BRUSNICAH.

Naše Gabrje je bilo znano dosedaj daleč naokrog kot najmočnejša urdnjava samostojnešev. Da pa temu ni več tako, se je mogel prepričati vsak, ki je bil navzoč na shodu SLS v sredo, dne 17. t. m. v gostilni Škedelj. V nabite polne lokalu sta poročala g. Radešček in tajnik Munda. Shod je otvoril in vodil bivši načelnik krajevene organizacije SKS v Brusnicah, g. Paulič, ki je podal javno izjavo, da izstopa iz samostojne stranke in vstopa v pravo in iskreno zaščitnico kmetijskih in delavskih ter obrtniških stoev, v SLS. S tem je ta moč očitno obodil izdajalsko politiko samostojnešev in poval tudi druge, ki še niso spregledali, naj jim obrnejo hrbet. Samostojnim se je podri sopet en steber v Brusnicah. — Zborovalci so glasno odobraval poročila govornikov, le branski šupan Rajer, ki nosi še vedno slabostno planko na očeh, je hotel zagovarjati samostojneše. Med govorom g. Radeščka se je obnašal še precej mirno, dočim je tajniku Mundi poskušal ugovarjati. Ko je pa ta naštel vse izdajstvo samostojnih poslancev, je šupan Rajer molčal, kot tat pred sodnjo. — Sprejele so se končno resolucije proti vsiljevanju brezverskega učiteljstva v naše šole, proti vsiljevanju in upeljivanju cirilice (to resolucije so stavili zborovalci sami), proti brezvestnemu razpisavanju državnega denarja in zaupnice Jugoslovanskemu klubu. Vse te resolucije so bile sprejete enoglasno, izjemši imenovanega Rajerja, ki je rekel, da je itak že vse zavofeno, nakar mu je en kmet zabrusil, da je on sam pomagal zavofiti, ker je volil samostojne. — Od skoraj 400 volivcev v občini Brusnice ne bo dobila SKS niti 80 glasov.

SKOCIJAN PRI MOKRONOGU

Dne 26. januarja je umrla g. Reška Čudovan em. Nirk po kratki a zelo mučni bolezní previdna s sv. zakramenti, v starosti 98 let. Pokojnica je bila

iz znane in spoštovane krščanske redbine Čudovane. Njen šo živeči oče je bil dolga vrsto let iarni cerkvenik, znan po svojem dobrohotnem humorju, moč značaja, plemenitosti in blagega srca, takisto tudi njena še živeča mati. Blagopokojnica je bila več let pridna cerkvena pevka. Draga Reška! Prepričani smo, da si prejela od Boga zaslužen plačilo, prosi v nebesih za nas, da se vsi Tvoji prijatelji in znanci, ki plakamo ob Tvojem pragolednem grobu, veseli snidemo pri Tebi v nebesih. Blag bodi Tvoj spomin!

MEKINJE.

Stevile naročnikov Domoljuba se je v tem letu pri nas še nekoliko dvignilo, tako da prikaja sedaj v županjo vsaga skupaj 111 Domoljubov. Vsak ga bere a veseljem, ker prinaša toliko novic in se tako odlično poteguje za pravice ljudstva. — Izobraževalno društvo priredi na Breznice ob polštirih popburko v štirih dejanjih: »Ulica štev. 15« in jo ponovi naslednjo nedeljo dne 4. februarja ob istem času. — Lurško kapelo v Godišu je dal lanske leto na svoje stroške znotraj prebeliti Janej Jan p. d. Gušec; popravljena se bila tudi okna in vrata. Bog mu hodi plačnik in Murni bi se še kapela na Zduši našla nasnemakal!

ROVTE NAD LOGATCEM.

Naše izobraževalno društvo je preteklo leto žal, bolj malo delovalo. Začeti je moralo nanovo. Prve težkote je srečno premagalo in kazalo je že, da bo dobro uspevalo. Pomnje pa se prišlo nove ovire, bili smo celo ob prestop. — Odborniki društva so večinoma mladi, v društvenem delu neizkušeni, navezani bolj sami nase. Sedaj so si pa še nabrali nekaj iskušenj in upamo, da bo v naprej boljše šlo. Odbornikom je zlasti dobrodešel svetovalec »Vestnik« naše Zveze. Iz malodušnosti jih more dvigniti dejstvo, da se se člani pridno posluževali knjižnice. To posebno s esiom na članek v 8 številki Vestnika, kjer pravi: »da je najvažnejši izobraževalni pripomoček ravno knjižnica, ki je društvu ta, kar pljuča telesu — brez nje ni življenja.« — Napačna je misel, da se igre glavni namen in sredstvo izobraževanja. Čeprav so nekatere vagojne, imajo druge svoje senčne strani. »Vestnik« je prišel celo poročilo, da so postale te ponekod prava nadloga za versko življenje. Torej ni glavni namen naših društev zabava, ampak ona nam le laja pot k emiki. Isto velja glede čitanja zabavnih knjig. Seveda bomo skušali samujene nadomestiti tudi v tem esiru takoj, ko dobimo primeren lokal. Predvsem je sedaj potreba preučevati gospodarsko-socialna vprašanja. To bomo storili s čitanjem knjig in časopisov in s predavanji. V tem esiru nam bo šla na roko naša SKSZ. Z njeno pomočjo upamo prirediti v tekočem letu izobraževalni tedej. — Vsega se ne smere v enem letu. Dobro je, če se postavi trden temelj. Tega imamo, nadaljujmo pogumno iz ljubosti do ideje, da bo ob letu več sadu! — Snuje se tudi podružnica »Kmetijsko-delavske zveze«. Zelo uместna je v današnjem času, ko se je treba bejevati za najbolj navadne pravice. V boju je pa posameznik slab, v združenju je pa moč. Zveza bo šla članom tudi na roko v zadevi raznih preženj in s pojasnili. Članarina je malenkostna: Dinar na leto. Vpisuje se tudi lahko v društvu.

IZ SORÉ.

Kar se je šlo vsakemu, kdor je poznal sorški oder, nemogoče, je po vtrajnosti igralcev Katoliškega slov. izobražev. društva vendarle bilo mogoče uprizoriti P. S. Pinigarjevega »Divjega lovca«. Divji lovec sicer valed premaloa odra ni mogel doseči svojega riska v umetnosti. Bodite pa uverjeni, dragi tovariši igralci, da kar ste naredili, ni malenkost. Pri tej prireditvi imate sorški farani lahke agled, kaj premore slega in vtrajnost. Zakaj v Sori se ni društvenega doma? Samo sato, ker ni dobre volje, ker ni dosti stremjenja po izobražbi in ker ni sloge! Tisti sorški močje, kateri vidite nared trpeti pod lastnimi in tujimi grehi, ki vam je pa napredek ljudstva, gosp. larstva in vaše mladine več, in ki imate smisel za resno delo, ne poslušajte ljudi, katerih geslo je zabavljati šez vas, kar je dobro in krščansko. Dvignite se, sedaj je čas, in postavite dom, ki vam bo v čast, korist in ponos. Dovolite že en svet: Spomladi nameravate podaljšati gasilni dom za shrambo gospodarskih strojev. Ali ne bi bilo bolje, da sedisate dom in si tam uredite svoje gospodarsko shrambo, za jdraštveni dom je itak namenjen za napredne gospodarstvo. Močje, na delo, kaj to je v interesu vas, vaše mladine in cele fare.

BUSINJAVAS, ŽUPNIJA SUHOR.

S tekim sreem smo prebirali Domoljuba, ko se vedno čuje, kako tu in tam kupijo nove zvonove, a naša cerkev nima nobenega. Slednjič so se naši močje zadržali, priredili nabiranje za zvonove ter iste že naročili v ljubljanski zvonarni. Tem potem naznanjam, da bosta dva zvana gotova pred praznikom sv. Marka. Močje so storiili svojo dolžnost, sedaj posivljamo še naše fante in dekleta, da store svojo, namreč zastav in mlajev ne sme manjkati. Prosil bi tudi naše izobraževalno društvo: Ali ne bi napravili primerno igro za dan posvečenja zvonov? — Blagajnik.

IZ DOLA PRI LJUBLJANI.

Domoljubov imamo skupne 100 naročenih, nekateri ga pa še dobivajo po pošti naravnost na svoj naslov. Izobraževalno društvo je v decembru lepo proslavilo Slomskovo šestdesetletnico. Slikar Mreca iz Išana nam je za to slavnost napravil velike slike škola Slomske prav po nizki ceni in ga vsem društvu utopelo priporočamo. Igrali smo tudi Pinigardjevo: Razvalina življenja v splošno zadovoljnost gledalcev. Največ resnega dela je pa pri Orlih. Vsak četrti pri fantovskih večerih obravnava premnožno koristnega in za fante naravnost potrebnega, žal, da se premnožno starišim zdi to čisto brez potrebe. Poživilo smo tudi treznostni odsek, ker Dolani si ga mnogo čez mero privoščimo; po eni žalostni prosti kuhni mislimo, da mora biti še bolj prosto, kar živinsko pičje. O vseh edevitih prizorih alkoholnega čestitja z moskimi in ženskimi vlogami bo pa natančneje povedal Prerad. — V našrtu je tudi, da bi Dolani napravili svojo elektrarno na zadržali podlagi s složnim in poštenim delom bo šlo, če le ne bo preveč nasprotikov, katerim je občna korist četrta briga. — Poslovnična kamariška kmetijske zadruge ima že plačane mlatišnice, le na motorju je še dolg, pa tudi tega bomo plačali in si počasi nabavili še drugih kmetijskih strojev.

GROBLJE PRI DONZALAH.

Dne 21. t. m. je tukajšnji dramatični odsek uprizoril Medvedovo dramo »Črnačolec. Celo stvar so imeli v rokah samo kmetijski fantje in dekleta, a je izpešla tako slajno, da smo trdim, da še nisem videl take izurjenih igralcev na podeželskih odrih, kot so rodiki in j... fantje in dekleta. Videti je bilo, da so temeljito naučeni, zakaj njih beseda in njih kretnje so jim prihajale od srca in so bile popolnoma neprislilke. Ker nam igra ni nudila smeha, ga nam je pa nudil toliko več kuplet »Župan in pa »Ptjanec in njegova ženca. Dvornica je bila tako nabito polna, da sem se komaj stisnil v zadnji kotiček, kakaj zastoj bi mi ne bilo prijetno hoditi v Groblje. Baje se cela stvar ponovi v nedeljo 23. t. m. Le tako naprej! Kmalu nam zopet kako novo umetnost pokažite, saj vas pridemo radi pogledat, dani sme dve uri od vas. Bog živi!

LUZARJI PRI VEL. LASČAH.

Lov obšine Lužarji je zdražbal pred dvema letoma Ivan Dolčina za najvišji ponudek po 24.000 K. Sestavil je družbo, obstoječo iz najbolj premožnih posestnikov, trgovcev in verižnikov, okrog 20 po številu. Ker se je pa zdelo le preveč denarja namkrat plačati, je lovil podpise po celi občini sam g. župan od hiše do hiše, da bi se posestniki odpovedali svojim lovskim denarjem v prid imenovane lovске družbe. Res smo pustili svoje deleže neplačane na ljube in korist le bogate lovске družbe do sedaj, ampak za leto 1923 in naprej naj si pa le-ti mogote izbrisejo svoj nelep lov na soobčane, ker vsi kakor eden bomo zahtevali izplačilo lovskega denarja do zadnjega vinarja. Ne bode se več leti veljaki na naš račun razveseljevali, lovске športe uganjali, popivali cele dneve in noči ter se nam na skrivnem posmehovali, saj delajo itak lepe dobičke, ko pro ajajo srne po 65 K kg in lisčije kože po 1500 K in še več. Soobčani ne osirajo se ne na leve ne na desne odločno zahtevamo vsi kakor eden izplačilo lovskega denarja za leto 1923; porabimo ga lahko za darke ali karkoli, saj je dovolj velika draginja za vse. Šport je pa vsak drag, naj ne bo tudi lovski šport za take magnate premizek, da ne bodo jedli prepoceni srnine in saj je pečenke ali celo dobiček delali na račun nas ubogih soobčanov.

TREBELNO PRI MOKRONOGU.

Dolgo je že od tega, ko je bilo zadnjič brail v Domoljubu novice iz našega kraja. Zato si marsikdo lahko misli, da bomo tukaj ljudje, ki smo udani le spanju in nasadnjaštvu. Popolnoma bi se ne motil, s

kdor bi nas tako sedil, a v nekoliko potezah bi se pa vendar. Tudi v naši fari je veliko ljudi, ki se zanimajo za marsikatero dobro stvar. Največja pohvala gre g. kaplanu, ki je uporabljal vse svoje moči in ual saoro vse svoje imetje, da je s pomočjo dobrih faranov dobičkal katoliški dom, katerega je veseli vsak pošten faran. Dom ne bo samo v veliko korist naše mladiine in faranov, ampak tudi radi svoje krasne oodke v ponos cele fars, posebno pa še uomace vasi. Na sv. večer smo imeli se v naši krasni dvorani igro: Na Betlehemskih poljanah. Igrusiva je bilo polna dvorana, katero je z venkim razmahanjem gledalo na naše fante, kateri so igro prav dobro resili. Po končani preustavi se je oglašil k besedi član našega društva br. Črebelec, ki je v veliki gorečnosti vzpodbujal mladino in jo opominjal, da naj se sedaj odpre pjanecvanju, ponocovanju, plesu itd. in naj pristopi k našemu kat. društvu. Zakaj le tukaj more posteti fant in posebno dekle dobiti pravega utesila. Gospodarsko življenje je v naši hribovski občini bolj slabo. Rosebno rasti tega, ker smo imeli zadnji dve leti veliko sušo. Najbolj trpi naša živina, katera nima skoro druge krme kot slamo in še te je malo. Kar pa se tiče političnega vprašanja, povem o nas le to, da se ljudstvo, katero je pri naših volitvah dalo glas samostojnim sleparjam, zopet vrača k svoji pravi zavesti. Zeli skorajšnjih volitev, da spusti kroglice ne v skrinjico samostojnih obljub, ampak v skrinjico SLS in tako vsaj malo popravi, kar je zagrešilo zadnjič.

ST. VID PRI STICNI.

Nedavno ste čitali v Domoljubu, kako St. Vid napreduje. Danes se pa ovrmo po fari, obstoječi iz enaindvajset podjetni. Lanske leto so poleg farne cerkve tuči vse podružnice, razen treh, nobile oziroma naročile po dva, večinoma pa po tri zvonove, skupaj nad 40 zvonov, kar pri toliki draginji ni mala reč. Dne 15. t. m. so pa k podružnici Sv. Nikolaja na precej visokem hribu, imenovanem Gradšče, pripeljali tri zvonove v teži 1400 kg v snegu do kolena s toliko težavo, da so bili ljudje in živina premočeni, akoravno je solnce sijalo. Omenjene zvonove je kupila 80 letna dekle Marija Balentin iz Petrušnje vasi, za malo vsoto 60 tisoč kron. Ker smo že pri velikodušnosti omenjene Balentin, naj še pridemo, da je pred leti za cerkev Sv. Nikolaja kupila kameniti oltar sv. Lucije, zatem nov križev pot, poslikan tlak v cerkvi, dala zvonik na novo prekriti in več malenkosti, kar pomeni po naši sodbi še dokaj stopnje proti nebesom. Da pa ne bodo sosesčani žaljeni (samo Balentin je hvaljena), naj pripomnim, da je po svetovni vojski vdova Marija Dremelj iz Petrušnje vasi, nekdanj cerkvena pevka v pozdrav zvonovom na Gradšču zložila in vglasbila še dokaj lično pesmico, tri osemvrstne kitice, katero so se soseskinci fantje in dekleta (12 glasov) nautili, da je bode pri blagoslovljenju zvonov v cerkvi zapeli. Kdor želi slišati milodoneče petje, naj pride isto v nedeljo blagoslovljenja na Gradšče poslušat. Pravijo, da tisti čas še ne bo snega. Kdor pa pride poslušat, naj vtakne v šep par dinarjev, ker cerkev ima še velike potreb, soseska je pa majhna, obstoječa iz dveh vasi, broječih 51 števil.

ZGORNJI BRNIK NA GORENJSKEM.

Dragi nam Domoljub! Nekaj vrstic izpod našega Kravca. Sedaj v predpustnem času neveste zore. Tudi pri nas. Mici Kopic se poroči z Francem Štuparjem. Oba iz uglednih hiš. Eno nevesto smo pa dobili dne 20. t. m. Je prav daleč doma. Iz Češke, iz Prage je doma, zala, rdoča, postavna, tudi pisana je v slovenskih barvah. Dote pa ni imela. Ime ji je: Brizgalna. Zaročila se je še leta 1921 v jeseni z našim domom, pa razne ovire niso pustile, da bi prišla v naš Gasilski dom. Slovesna poredka bo pa po Veliki noči, da se bo slovesnost bolj obhajala. Ta nevesta stane čez 200 tisoč kron. Časi vse prenosu in bo tudi to pozabljeno. Pa na svidenje po Veliki noči!

BRUSNICE.

Nestrpno smo pričakovali novih zvonov, ker nam je doslej le en sam klenkal v petek in svetek. 16. januarja pa smo jih vendar dobili in sicer za farne cerkev v Brusnicah dva, za podružnico v Gabrju pa enega. Sedaj imamo pri obeh cerkvah po tri zvonove. Veselimo se jih, ker sedaj vsaj vemo, kaj zvoni in ker imajo jako lepe in čiste glasove, čeprav se jekleni. — Kljub temu, da se je naročnina za časopise povišala, smo v Brusnicah vendar napredovali v številu naročnikov. Pod skupnim naslovom smo dobivali Domoljuba lani 69, letos pa 110.

Bogoljuba lani 43, letos 53, Angelčka lani 6, letos 20, vrtee lani 1, letos 1. Na Domoljuba je naročeno približno vsaka tretja hiša v fari.

GABRJE.

Na dan sv. Antona je imela SLS volivni shod v Gabrju. Porocala sta g. Kaucsek in tajnik g. Munda. Udeležba je bila zelo obilna in poslušali so bili s poročilom in govori poročevalcev prav radovedno. Le samostojni g. župan Kajar je poskušal semaj kaj ugovarjati, s čimer pa si ni pridobil naklonenosti ljudstva, pač pa obsobe. V salost samostojnih se je na tem shodu javno in očitno odpovedal samostojnem g. Anton Pavlič, spoznavši, da kmet od samostojne stranke nima ničesar dobrega pričakovati.

ST. JANŽ PRI VELENJU.

V nedeljo, 21. januarja po rani sv. mači smo imeli dobro obiskani shod SLS. Govornika: g. poslanec Davorin Krajnc in naš rojak Uranjek iz Griš sta nam v daljšem govoru razložila potrebo avtonomije in pravi pomen prihodnjih volitev. Izrekla se je zaupnica Jugoslovanskemu klubu in našim poslanecem. Sklenili smo, kmetje in delavci, enoten nastop pri volitvah za Slovensko ljudsko stranko. Razšli smo se s popolnim pripravljenjem gotove zmage pri prihodnjih volitvah.

Odkod naša dota?

Tako se vprašate, dekleta, v tem prenelem predpustnem času. Vem, da se marsikatera zmed vas tako vprašuje z nevoljo in priznam vam iz srca rad, da je ta nevolja upravičena. A to je, casi so se spreminili, so se obrnili na slabše, ker včasih snubaci niso tako gledali na denar, ampak bolj na dekle in ker je bila dota očetova briga, ne pa dekletova.

Katera sta ta dva vzroka vaše nevolje? Prvi je to od snubača ali celo ženina dosti neolikano, lahko recete celo nesramno, da zahteva z vami vred še doto. Ni mu dovolj lep obrazek, ni mu dovolj pošteno vaše srce s skrito, a za to bolj toplo ljubeznijo, ni mu dovolj, da sta vaša pridnost in vaša gospodinjstva izobrazba znana v celi fari in mogoče še v sosednjih farah. Poleg vsega tega, kar je vendar glavno in največ vredno, zahtevajo ti neolikanci, ti materijalisti še doto.

Drugi vzrok, da je marsikatera izmed vas zelo, zelo nevoljna, je pa ta, ker nima upanja, da bi oče dobili potrebni denar za doto, sama ga pa seveda nima. V hranilnici oče nimajo prihrankov, ker žalibog ni bilo nikoli toliko dohodkov, da bi se lahko kaj na stran dalo za doto, ali pa so se morebiti dohodki v dobrih letih precej lahkomišljeno porabljali za ne ravno najbolj potrebne stvari. Gozda očka tudi nima, da bi les prodal, kar bi pri današnji ceni lesa hitro dalo prav lepo doto. Živine v hlevu je pa komaj toliko, da se shaja, tako da bi ta hlev bil že bolj za bajtarja, ne pa za gruntarja. Pa kaj morete za to. Suša je bila in kar dve leti zaporedoma.

Kaj napraviti? Ali res ni pomoči? — Vem, da jo že marsikatera goreče molila k sv. Miklažu. Toda zdi se, da sv. Miklavž nima več tako dobrega srca kot ga je imel, ko je še rajši obiskoval to grešno zemljo in je nekoč kar trem sestram pomagal in jim preskrbel doto, da so se omožile. Toda če sv. Miklavž ne pride na pomoč z denarjem in bala, vam pa lahko omaga z dobro mislijo, kako priti do dote.

Dekleta, jaz vem dve skrivnosti, kako pridete do dote. In zagotovim vas, da boste doto imele, ako boste mene ubogale in pri

tem boste s svojimi močmi lahko veliko sodelovale in pomagale, da pridete do dote.

Ali poznate zadrugo, ki si imenuje hranilnica in posojilnica? Saj jih imate v zelo mnogih farah. Slabo za vas, ako jih ne poznate. Morate jih spoznati in sicer na ta način, da boste skrbale in prosile, da bosta vaš oče in mati varčevala in pridno nosila denar v domačo hranilnico. Skrbite, da se bo vsak denar, kar ga pride za živino, prašiče, les, žito, vino itd. hitro naložil v domačo hranilnico, še predno se vmene, preden se razgubi in raztrosi za razne nepotrebne izdatke. Glejte, da tudi same ne boste zahtevale denarja za nepotrebne izdatke, za lišp in obleko, za veselice. Fantje danes vedo, kako je lišp drag, kako so lepe obleke drage in gotovo ne bodo gledali za dekleti, ki za take reči razsipajo denar.

Ugovarjale mi boste: »Kako naj pa skrbimo, da bosta oče in mati pridno nosila v hranilnico, če pa pri nas nimamo dohodkov?« Sedaj pa pride druga skrivnost in ta je važnejša. Veste, kaj na kmetih lahko največ nese, kaj se najlažje proda? — Mleko. In kdo pa tu odločuje, kdo gospodari ali bočje gospodinj z mlekom? To ste ve same in vaše matere, katere gotovo ravnajo tako želijo, da bi ve prišle do primerne dote in z doto do ženina. Ali veste, da srednji grunt pri dobrem gospodarstvu dobi 45 do 60 tisoč kron na leto za mleko. In ako bi oče samo tretjino tega vsako leto dali na stran, pa bi v nekaj letih ve imele že lepo doto! Predvsem je treba, da dobite v faro mlekarske zadruge, če je še nimate. Mlekarske zadruge mleko najbolje plačujejo. Ako mlekarske zadruge še nimate, potem naganjajte vaše očete, da jo čimprej ustanove. Le brusite svoje jezičke in vsak dan očeta vsaj enkrat spominite, da je sramota, da vaša fara še nima mlekarske zadruge. Pa ne sramota za gospodarje, škoda, velika škoda je, ako fara nima mlekarske zadruge. Pomislite in tudi očetom povejte, da so v Sloveniji fare, v kateri posestniki dobijo milijon, celo poldrug milijon kron na leto za mleko. Kjer pa ni mlekarske zadruge, ni milijona.

Kako še lahko pomagata? V hlevu. Dobra gospodinja ni samo v kuhinji, ampak tudi v hlevu in se tudi s kravicami prav dobro razume. Čim bolj skrbno so krave krmljene, čim bolj jih držite v snagi, čim bolj gledate, da ne gre prav nobena mrvica v zgubo vsled slabega krmljenja, tem več mleka, tem več denarja, tem več dote bo. Saj veste, da krava pri gobcu molze. To so že naši dedje vedeli. Niso pa vedeli še tega, da sta »štigelj« in »krtača« tudi za krave zelo potrebna in da krave dajejo temveč mleka, čim bolj jih držimo v snagi in čistoti. Oni so pač mislili, da je čistost samo za konje potrebna. Danes vemo, da so krave prav tako potrebne snage in vemo tudi, da so krave v gospodarstvu veliko bolj koristne nego konji. Tudi to je važno, kako krave molzete. Od dobre, pravilne molže zavisi množina in kakovost mleka. Zadnjega mleka je pri kravi malo, pa je najbolj mastno. Mleko pa se v mlekarnah plačuje po maščobi. Zato glejte, da kravo popolnoma pomolžete.

Kako še lahko pomagata? V kuhinji.

v gospodinjstvu. Res, da je mleko dobra in tečna hrana in ga nobeno gospodinjstvo ne more pogrešati. Toda mleko je danes zelo drago in zato je treba z njim varčevati. Skrbno je treba paziti, da se z mlekom ne tracka, da se mleko ne razliva, da se mleko prodaja v tisti obliki, v kateri največ nese. Ako danes iz mleka delate surovo maslo in to maslo prekuhate, navadno za kuhano maslo niti daleč ne boste prejele tistega denarja, kakor bi ga lahko dobili, ako bi mleko prodali.

Zadružništvo stoji na načelu samopomoči. Dekleta, tudi za vas velja to načelo, tudi ve si boste morale same pomagati. Sedaj veste skrivnosti kako si lahko pomagata. Glejte torej, da bo tudi pri vas smisel za zadružništvo, zlasti da bosta dobro delali pri vas dve zadrugi: hranilnica in posojilnica in mlekarska zadruga. Ako vaši očetje še ne vedo, kako se te zadruge za naše gospodarstvo važne, potem jim razložite to ve, ker gre pri tem za vašo korist, za vašo doto.

Listek.

Pod krivo jelko.

Povest iz Meternikove dobe.

Spisal + Peter Bohinjec.

(Dati.)

III.

Nakeljski župan Peter Fišter je imel tisti dan dovolj pivcev. Najbolj glasen je bil invalid Matevž Fende, po domače Kozjek. Bil je močne in velike postave, bistrega pogleda in zgovorne besede, strehar po poklicu.

»Dobro kapljico si pripravil za semeni, kar ni tvoja navada, Peter!« izpregovori samozavestno vojak z obezanim roko.

»Ti povsod samo zgago delaš, Kozjek! Kdaj sem imel jaz še slabo vino?« odvrne hišni gospodar.

»Vselej, ako ti nismo prej vesti izprašali. Toliko se jeziš čez plašarje in jih dolžiš, da so ti lansko leto kozolec zažgali, pa si sam največji slepar,« odvrne strehar Kozjek.

»Oho, Matevž, tako se ne govori. Naš župan je poštenišek od nog do glave in ne bomo trpeli, da bi ga ti pital s sleparjem,« zavrne streharja kmet Palec in vstane.

»Le pomiri se, Palec, saj beseda ni konj. Je že prav, da jih župan nekaj sluši. Kaj pa hodi zmerom v Kranj tožiti naše fante,« se polegne za Kozjeka kmet Šaves iz Kola.

»Saj ne rečem, da je župan ves naš, ali ta-le strehar, ki se je priklatil v našo vas tam od Puhličarjev, pa tudi ni, da bi tako oblastno govoril,« poprijema spet orjaški Palec.

»Jaz nisem Puhličar, pač pa sem služil cesarja in sem kri prelivaj zanj,« odvrne spet Kozjek.

»Kje neki? Nalašč si si roko malo narézal, zato da so te izpustili od vojakov,« zbode spet Palec invalida.

»Aha, kdo pa je bil med tistimi tristo možmi, s katerimi je nadpolkovnik Benedek

ukrotil rusinske puntarje? Kdo je bil z nadvojvodo Karlom s prvo avstrijsko ladjo na vijak pri Port-Saidi? A, a, ljubi moj Palec?«

In Kozjek samozavestno pokaže s kazalcem na svoj nos.

Vsi pivci ga pogledajo s spoštovanjem, bezgavi Šaves pa spet začne:

»Odkar je komisar Pajk prišel iz Tržiča v Kranj, smo Naklanci vedno na vrsti. Pravi, da je gosposka začela trdo stopati na prste rokovnjačem. Naj le, ali nas pošle njake naj pusti v miru.«

I no, Šaves, tvoj brat Stefan ni ravno, da bi ga hvalil. Moč pa ima. Zadnjič je naročil pri Peharki pod Tubrom za 10 ljudi kosila in zgodilo se je, kakor je naročil. Plaval pa je kosilo seveda Bog sam,« ugovarja spet Palec.

»Ali je tvoj sin kaj boljši?« nadaljuje Šaves.

»Možje, le pamet. Dostimo to. Preresni časi so, da bi se kregali. Lansko leto nam je toča pobila, požar za požarom se vrsti, na nebu ve prikazujejo čudna znamenja: predlanskim je solnce mrkalo, lani se je prikazala nenapovedana zvezda repalica — zdi se, kakor bi se bližali sodnemu dnevu,« poseže vmes Pangerc iz Strahinja.

»To je pa res, možjel Petkrat je že gorelo v nekaj letih pri nas, tudi cerkev. Pa saj ni čuda. Ljudje so hudobni do kraja. Pri Smrdelu je bila božja kazen: plesali so na vernih duš dan, pa je strela udarila v hišo. Slaboglasna Selanka je sama zažgala, da je zavarovalnino dobila,« se grozi Mlinar z Okroglega.

»In nihče drugi ni zažgal kakor rokovenjači. Teh lenuhov, ki nečejo delati, je vedno več,« izpregovori župan. »In ti, Kozjek, nisi nič boljši. Lahko bi delal, pa postopaš. Saj te nič roka ne boli. Kje le denar dobivaš? Pristružiš ga ne.«

»Kaj te briga to? Ali ti ne plačam, kar izpijem? Ali misliš, da bom z eno roko po strehah lezel in pokrival? Mi smo kaj pretrpeli za kruh in domovino, ti pa nisi nič. Mi smo stradali in se bili za to, da ti mirno pod streho sediš in ovce strižeš in ti boš meni očital lenobo?«

Kozjek plača in gre. Odhajaje nadaljuje:

»Le čakaj, Peter, ti bom že še šireno zmešal. Nisem plašar, pa sem še lahko. Pa zdaj še ne.«

Invalid z obezanim roko odide. Čez cesto krene za zidom naravnost v župnišče. Danes bom še igral pošteniškaka. Ze v m, zakaj. Dolgo pa ne več. Moja roka je že sedemkrat ozdravela, jaz pa bi moral še sedem let vojaško kapo nositi. Pa je ne bom, misli Kozjek sam pri sebi in zavije v župnišče.

Družina je bila pri večerji. Velika skleda zabeljenih žgancev je stala na mizi.

»Matevž, pa prisedi, če si lačen!« reče kuharica, ki je imela spoštovanje do ranjenega vojaka.

»Tisto pa že, kuharica!« odvrne Kozjek in prisede k mizi.

Velika dekla zavrti skledo tako, da so ocvirki na žganjih ležali ravno pred hlapcem, ki ga je rada imela, in pravi:

»13 krajcarjev sem dala za skledo.«

»Vredna je bila,« odvrne Kozjek in zavrti skledo, da so se ocvirki vsuli na njegovo stran.

Dekla se je ujezila, ker je Kozjek po-
tuhtal njeno modrost, pa položi žlico na
mizo. Hlapec pa nevoljno izpregovori:

»No, Kozjek, kje imaš pa šteklačo?«

»Pri županu imam spravljeno,« se od-
reže gost.

»Oho, pollej boš pa za briča. Saj Pajk
v Kranju jih dosli potrebuje, pravijo,« ga
speš useka hlapec.

»To je pa ravno tako, kakor če bi polha
poslavili med orehe,« pristavi velika dekla.

V tem slopi v hišerno župnik Blaznik.

»No, Kozjek, kako pa li prideš pod na-
šo streho?«

»Nekaj vam imam povedati, g. župnik,
pa med širim očmi,« odgovori Kozjek.

»Zakaj pa med širimi očmi?«

»To bosta vedela odgovorili najbolj vaša
dva, hlapec in dekla, ki si ocvirke ponujata
med več očmi,« pojasnjuje spel Kozjek.

Župnikove oči obliče bliskoma na očeh
dekla in hlapca, ki je samo odmajal z glavo.
Naposled se zmenila župnik in vojaški
invalid v veži.

»Rokovnjači so sklenili oropati farno cer-
kev. Zato pošlivate stražo. Več vam nimam
povedati,« reče Kozjek in se poslovi.

Župnik hoče pridržati nepričakovanega
sela, ali ta ni hotel čakati.

»Mene nikar ne izdajite, polem vam pa
ulegnem še kaj povedati,« pristavi še invalid
in izgine v temni noči.

Župnik pa maje z glavo in premišluje.
Vendar poskrbi za ponočno stražo.

Dne 24. januarja je umrl naš vzorni
član in tajnik

Alojzij Šercelj

posestnik na Gorenjem Polju.

Zvest orlovskim načelom je na smrtni
postelji naročil, naj ga polože na mrt-
vaški oder v orlovskem kroju.

Pogreb je bil v petek, dne 26. jan.
1923 na župnem pokopališču v Soteski.

Blag mu spomin!

Za orlovski odsek v Soteski:

ŠTEFAN VIDRIH, IVAN FIFOLT,
načelnik, predsednik.

Organist in cerkvenik

dobi službo. Priglaso do 15. februarja sprejema iz
prijaznosti upravnistvo »Domoljuba« pod štiri:
»ORGANIST 450«. — Prednost imajo rokodelci,
ozir. pokojninarji. Nastop službe 24. aprila 1923.

Dobra kuharica s spričevali, spo-
sobna tudi za
druga hišna dela, se sprejme pri rodbini brez
otrok, z mesečno plačo 1000 kron. Vprašati je v
Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 4, I. nadst.

Sodarske pomočnike in vajence

sprejme pri vsej oskrbi v hiši FRANJO REPIC,
sodarski mojster, Ljubljana, Trnovo. 454

Izgubila se je lovaka pisca rujave, kratke
dlake, vse štiri nože bele, na glavi
bela lisa in na koncu bel rep. Kdor jo dobi, dobi
200 K nagrade. Sporoči naj: FRANC HRIBERNIK,
lesni trgovec, škofja Loka. 470

MASTIN primešaj v krmo, angleški krmilni pra-
šek za živino, po pošti 5 zamotkov po
1, kg za 36 Din. Glesom ukaza dež.
vlade v Ljubljani smejo prodajati Mastin lekar-
nari, trgovci, kramarji, kmetijske in konsumne
zadruge. — Dalje od teh zahtevajte:

SLADIN hrana za dojenčke, za otroke. Krepek
zajutrek za odrasle, daje bolnikom
kri, moč, zdravje. Z njegovo uporabo
se prihrani mleka in sladkorja. To dokazuje na
tisoče zahvalnih pisem. Po pošti 5 zamotkov
po 1, kg 60 Din.

GARJE kraste, lišaje odstranjuje pri človeku
in živalih Naftol-mazilo, ki je brez
duha in ne maže perila. — 1 lonček
za eno osebo po pošti 7 Din. pri

TRNKOCI, lekarna, Ljubljana, Slovenija SSS.

Kolesa

avtomobili, deli in oprema
pnevmatika

najceneje

na drobno
na debelo

J. Gorec,

Ljubljana, Gosposvelska cesta št. 14.

Lastne garaže in delavnice.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6 (tik za
franciškansko cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge in vloge v tekočem
računu po

5%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja
slovenska posojilnica. Koncem decembra 1921
je imela nad 100 milijonov kron hranilnih
vlog in nad 1.100.000 — kron rezervnih za-
kladov. — Posojila se dovoljujejo na osebni
kredit (proti menici), na hipoteke in v te-
kočem računu.

Redka prilika za kolesarje!

Oglejte si veliko za-
logo ravno došlih
koles (biciklov) za
moške in ženske.

Najboljša angleška znamka. Ne zamudite
ugodnega nakupa dokler traja zaloga.

Konkurenčne cene!

Za obilen poset vabi trdka

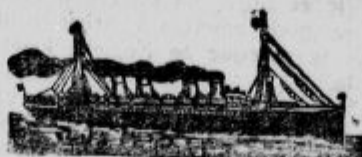
Jos. Selovc-Guden Ljubljana, Mestni
trg 13. Zaloga šivalnih strojev.

Rešetarji!

Dne 14. jan. je položil pri meni FRANJO
LESAR iz Zapotoka prvi sitarski in košarski
izpit z vrlo dobrim uspehom. 469

Koprivnica, dne 22. januarja 1923.

Ivan Lesar, trg. z leseno robo.

Cie. Gle. Transatlantique Francoska linija

Najkrajša in najudobnejša veznja v Ameriko.

Havre-NEWYORK samo 6 dni.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Slovenska banka d. d. v Zagrebu.

Vozne listke in tozadovna pojasnila daje:

IVAN KRAKER,

zastopnik v Ljubljani, Kolodvorska ulica 41.

Imaš ti solnčne pege, zajedavce, nabore,
ogerce?

Uporabljaj Elza obrazno pomado!

Ali želiš imeti lep vrat, obraz in roke?

Uporabljaj Elza obrazno pomado!

Ali so ti roke in obraz očistljivi v zimi
in vetru?

Uporabljaj Elza lilijno-mlečno milo!

Ali želiš imeti kožo belo, mehko, čisto
in zdravo?

Uporabljaj Elza lilijno-mlečno milo!

Ali tožiš na izpadanju las, prhluti in
osivelosti?

Uporabljaj Elza pomado za rast las!

Ali želiš bujne mehke in lepe lase?

Uporabljaj Elza pomado za rast las!

Ali hočeš biti in ostati
lep? Ali hočeš biti po-
vsod rad viden? Ali
hočeš da te veseli tvoja
slika v zrcalu? Poskusi
prave ELLERJEVE Elza
preparate in kmalu
kmalu boš rekel tudi
ti kakor vsi:

To je eno pravo!

Išči v vseh poslovnih samo prave
Elza preparate od lekarnarja Feller. Na-
ročiš naravnost, tako stane s pakovanjem
in poštino če denar naproji ali po povzetju.

2 velika porcelanska lončka Elza-obrazno pomado 26 Din
4 velika lončka Elza lilijno-mlečno milo 26 Din
4 velika lončka Elza pomado za rast las 35 Din

BAZILICNO: Lilijno mleko 6 Din; brkomas 3 Din
najfinjši Hega puder Dr. Klingerja v velikih origi-
nainih škatljah 15 Din; najfinjši zobni prašek Hega
v patent-kozah 10 Din; puder za deno v vrečkah
3 Din; zobni prašek v škatljah 3 Din, v vrečkah
po 2 Din; saček (dihava) za perilo 3 Din; šempon
za lase 3 Din; rumenilo za obraz 12 pismov 12 Din;
najfinjša parfume od 15 Din dalje; cvet za lase
30 Din; Elza-katranovo milo 3 Din. Za različne pred-
mete se pakovanje in poština posebej računa.

Na te cene se računa še 5% doplatka. Na-
ročilna pisma adresirati na: Lekarnar
EUGEN V. FELLER, Stubica Donja.
Elzatrž št. 16, Hrvatsko.

ženitna ponudba.

INTELGENTNA, 32 let stara kmečka gospodična,
srednje velikosti, blondinka, z večjim premože-
njem, se želi v svrhu možitve seznaniti z gospo-
dom iste starosti, lepe zunanosti in lepim zna-
čajem. Samo na resna pisma se reflektira, katera
naj se pošljejo na naslov: AMALIJA CIRAR,
Tirna 17, Šentlambert ob Savi 549

Možitvena ponudba.

dravo, kmetijsko dekle, v starosti 24 let, zelo neto za kmetijstvo, se želi v svrhu možnost se nametiti s kmetijskim lantona, ki bi imel svojo kmetijsko ter ne bi gledal na bogastvo. Doda je namreč sled vojne prišla na nič. Pisma na upravnštvo Domoljuba pod štev. 546.

Franc Makovec, krojač, Žužemberk, naznanjara cenj. Žužemberčanom in okoličanom, da sem OTVORIL KROJAŠKO DELAVNICO na ulici v hiši nasproti g. Derejanja in se priporočam za obilen obisk. — Točna postrežba. 502

ALOJZ ARHAR,

elektrotehnično podjetje, LJUBLJANA 7, Spodnja Šiška, Sv. Jerneja cesta štev. 47. Prevzame vsa v to stroko spadajoča dela, kakor tudi vse nove napeljave daljnovodov in inštalacije; se priporoča cenjenemu občinstvu.

Dobre ajdove LUSKINE

kilo TRI krome, oddaja FRAN POGACNIK, Ljubljana, Dunajska cesta štev. 36.

Lepo kmečko POSESTVO

se naprodaj. Leži tik železniške postaje Grobelno, v izmeri 9 ha, 77 in pol arov. Posedstvo sestoji iz 4 lepih gozdov, 6 velikih niiv, drugo sadonosniki in travniki. Redi se lahko 5 glav živine. Hiša je zidana, z opoko krita, zidani blevi in 10 glav živine in 5 svinjskov, vse v porabnem stanju. — Ceno in druge podrobnosti pove IV. PAVLIČ, OPLOTNICA, ŠTAJ. 424

Ženinom in nevestam

nudi ugodna prilika za nakup vsakovrstnega MANUFAKTURNEGA BLAGA v trgovini ANTON SAVNIK, Škofja Loka, Zgornji trg.

CUNARD LINE

Najhitrejši parniki sveta. Direktna potniška in tovorna vožnja od Hamburga in Cherbourga za Ameriko in Kanado 4 dni in 5 1/2 dneva, lastne kabine za potnike III. razr. Potnike odvedo izkušeni uradniki od luke ukrepanja ter jim nato dragevolje nudijo vsako pomoč. Pojasnila daje: Cunard Line

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: Jugoslavenska banka d. d. Zagreb.

Glavno zastopstvo za Slovenijo: Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Trgovska hiša na Dolenjskem, v bližini Ljubljane, išče mlajšo osebo v kuhinjo

ki bi bila vajena dobrega gospodinjstva boljše in domače kuhe. Nastop takoj, plača dobra. — Ponudbe pod: "PRIDNOST 421" na upravnštvo lista.

BERKITE NAJPR O

predno kupite uro, slusirovani katalog tvorke H SUTTNER (imetnik Henri Maire) v Ljubljani št. 1. — Ta Vas obvaruje skode in jeze, katero povzročajo slabe, bazarne ure, in Vam kaže, kako se zamore d. b. o in zračen ceno kupiti. Ta katalog Vam svetuje resnično dobre ure, specijalne zafarke "IKO" iz lastne tvornice v Svici, kakor tudi druge dobre žepne ure, zapestne ure, svetilne in stenske ure, vežice, prstane, zapestnice, uhane, namizno orodje, krstna in birmanska darila in vso drugo zlatnino in srebrnino. Pa tudi porabne predmete, kakor n. pr. škarni, nože, britve, lasestrižje in brivske stroje, stekloreže, doze za tobak, svačice in smodke, nazigalce in denarnice kupite dobro in ceno pri trvdhi: H. SUTTNER (imetnik Henri Maire) v Ljubljani ul. št. 1.

POZORI! Za podeželska društva, POZORI! ki pripravljajo gledališke igre, izdelujem nove, UMETNE BRAD E

ki ne rabijo lepila, 6 brad za različne maske in barve 60 Din, 10 brad 90 Din. — V ZALOGI so garniture šmink, 8 barvne, lepilo (Mastic), lasna volna, puder. — Izdelujem po naročilu gledališke vlačulje. Kupujem ženske zmešane LASE po najvišji dnevni ceni. — I. DOLENJSKA LASNA INDUSTRIJA L. SVETEC, NOVOMESTO. 21

KDOR HOČE svojo družino dobro obuti, naj kupi USNJE na sejmu v Krškem, Metliki, št. Jerneju, Zagorju, Gracovem in Žužemberku na

stojnici FRANC PERKO.

ANTON KUNSTEK

LJUBLJANA :: Kopitarjeva ulica 4, priporoča svojo veliko zalogo

usnja in čevljar-skih potrebščin

na drobno in debelo.

Vojaške zadeve.

Prošnje za oprostitev vojaške službe, skrajšanje roka začasne dopuste, vojaška dovoljenja za potovanje v inozemstvo vraga in druge pojasnila glede vpoklicev v februarju topničar-skih, neborak-skih, pekarak-skih, bolniških in pešadiljskih čet, kakor tudi glede letošnjega rekrutovanja. Pisarna za vojaške zadeve

J. Svetiča v Ljubljani, na Vrtači št. 8.

Prometni zavod za premog d. d.

v Ljubljani

prodaja

iz slovenskih premogovnikov velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora

ter priporoča posebno

I^a čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

Naslov: Prometni zavod za premog, d. d. centrala v Ljubljani, Miklošičeva c. 15/17.

Podružnica v Novem Sadu (Bačka).

Poroč. prstani
Double verižice
Senske u e
Bučike
Ze e ure
Uhani
Najstrebje trgovine ur, zlatnice in
srebrnice **F. ČUDEN**
LJUBLJANA 22, Pre. ernova 1

Lepo črno BRINJE

ima v zalogi trdka KMET & KOMP., Ljubljana,
Gospodarska cesta 8.
Telefon interurban 319. Brzojavlj: KMET.

150 kron na dan

lahko vsak zasluži doma v svojem kraju s prodajanjem nekega izdelka. Kdor hoče zaslužiti, naj mi pošlje svoj naslov in znamko za odgovor.

Josip Batič, Litija 75.

Kr. Holandski Lloyd.

Redni brzi poštni parniki iz
Amsterdama in Cherbourga v
Južno Ameriko

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo in
Buenos Aires.

Vsa potrebna navodila daje Kr. Holandski
Lloyd. Glavni zastopnik za JUGOSLAVIJO
JUGOSLAVENSKA BANKA - ZAGREB
B-cesta 33. — Telefon: 24-65.

Brzojavni naslov: „Realloyd“ Zagreb.
Glavno zastopstvo za Slovenijo:
Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Učenca za čevlj. obrt sprejme Luka Omahaz,
čevlj. mojster, Hrib 19, p. Lukoviča.

LIPOVO CVETJE

IN DRUGA ZDRAVILNA ZELISČA
kupi po najvišjih cenah drogerija A. KANC,
Ljubljana, Židovska ul. 1. — Zahtevajte cenik!

IVAN JAK IN SIN
GOSPODARSKA CESTA 2, LJUBLJANA

šivalni stroji.

Izborna konstrukcija in elegantna izvedba iz
tovarne v Linzu. Ustanovljena l. 1867. Dosta
je ravno kar večje število
strojev za vsako obrt.
Voznja ponuja brez-
plačno. Pisani stroji
AD-Ed. Gen'ki zastoj
in tranko. Kotela iz
prvih tovarov: Dürkopp,
Strya, Wallehrad in mo-
torne na prvo kolo.

Vsakovrstni VOZovi združenih obrtnikov

stalno v zalogi pri

MARTIN MALI,

sedlarju in ličarju avtomobilov v Domžalah.
Vsako prvo in tretjo sredo v mesecu v
Ljubljani na Ambroževem trgu (St. Peterski
most.) Sprejemajo se popravila in v zameno.

Miš.-odgane

stenice-čurki in vsa gola-

zen mora poginiti ako porabljate
moja najboljša preizkuš, in splošno hvaljena sredstva
kot: proti poljsk. in hišnim mišim 28 K, za podgan
28 K, za čurke, 39 K, za stenice 28 K, uničev. mo-
ljiv 10 in 20 K, proti mrčes. 10 in 20 K, mazilo proti
ušem pri ljudeh in pri živali 10 K, za uši v obleki
in perilu 10 in 20 K, tinkt. proti mrčesuna sadja
in na zelenj. 10 in 20 K, proti mravljam 10 in 20 K.
Preprod. popust. Pošilja po povzetju Zaveš za ekapi
M. JUNKER, Petrinaška ul. 3, ZAGREB 1.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI

V. L. Z. G. Z.

sedaj poleg nunske cerkve, poleti l. 1923 v svoji lastni palači ob
Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestu- **6%** brez odbitka rentnega in in-
vejo po validskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **5 1/2 %**.

Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po **6 1/2 %**.

Večji vezani zneski se obrestujejo po dogovoru.

Ali se hočete te-
majito osvoboditi

reumatizma?

Tisoči so že
bili ozdravljeni!

Bolečine v udih in členkih, otekli udje, sključene roke in noge, trganje, zbadanje po raznih
delih telesa, da celo slabost oči so posledice revmatičnih in protinskih bolezni.

Ponudim vam naravno sredstvo za ozdravljenje!

Nikako univerzalno zdravilo, marveč sredstvo, ki je
nudi bolnemu človeku matri narava. Vsakemu brez-
plačna poskušnja! Pišite mi takoj in vam pošljem
sredstvo in poučno razpravo popolno zastoj. Ostali
mi bodele trajno hvaležni.

Ekspedicija Opern-Apotheke, Budapest. VI Abth. 141.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palači (vis à vis hotela »Union«).

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000.—

Podružnice: Dlakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost s Sveopće
Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize,
sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod
najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.